

SU NAUJAIS 1999 METAIS!

NENUGALĖTA SIELOS JĖGA

Net visą pusšimtį metų Klyvlende (Cleveland, OH, U.S.A.) išgyvenę žmonės nepamena tokios gražios vasaros, kokia buvo šiemet. Sausas, nuostabiausiomis spalvomis pasidabinęs buvo ir šių metų ruduo. Kažkur, gal net nelabai toli siautėjo viesulai, griaudami ir laužydami viską, kas tik pasitaikydavo jų kelyje. Matydamas šiurpą keliančius vaizdus televizoriaus ekrane, net negalėjai patikėti, kad taip gali būti. Tačiau akmenimis ir purvo srautais užversti ir gyvi palaidoti žmonės tarsi įspėdavo: "Taip gali atsitikti. Stichijos galybė – nesulaikoma..."

Beveik nebuvo šiemet vasaros ir Lietuvoje. Net numatytus iškilmingus renginius gerokai trikdė dargana. Bet jie įvyko. Iš įvairiausių valstybių į protėvių žemę sugužėję lietuviai pajuto širdžių šilumą, kurios nepajėgė išsklaidyti žvabūs vėjai.

Kilni žmogaus dvasia ir daug didesnius sunkumus įveikia. Pagal okupantų planus, neturėjo likti gyvų jų nusikaltimų liudininkų. Jie turėjo prazūti prie Ledjūrio. Bet jie ištverė neišivaizduojamas kančias, sugrįžo ir visam pasauliui paliudijo, kuo skiriasi komunizmo skleidėjų pažadai ir darbai. Kai rašau šias eilutes, gal būt dar tebesitęsia iškilmės, skirtos buvusios tremtinės Barboros Armonienės 90-mečiui. Ištverusi tremties pragarą, atskirta nuo artimųjų, ji laimingų aplinkybių dėka atvyko į Ameriką, pas savo artimuosius. Dr. A. Nasvyčio surašyti jos prisiminimai "Palik ašaras Maskvoje" išėjo ne tik lietuviškai, bet ir angliškai, vokiškai, ispaniškai ir portugališkai. "Lietuvių enciklopedijos" 36

tome rašoma: "Viso paskleista šių atsiminimų per 250,000 egzempliorių." Jų ištraukas paskelbė didžiausi Amerikos spaudos leidiniai.

Supuvo ir subyrėjo komunizmo sistema, o trapi, iš pažiūros tokia silpnutė moteris pasitiko savo gražų jubiliejų artimųjų būryje. Jaukioje Lietuvių namų svetainėje ją sveikino ir jai skirtas eilės skaitė buvęs jos žemietis, taip pat neseniai savo 90-metį paminėjęs Ignas Stankus, prasingus žodžius tarė ilgametis Lietuvių pensininkų klubo vadovas Jurgis Malskis. Lietuviškai ir angliškai į jubiliatę ir jos svečius kreipėsi rašytoja Aurelija M. Balašaitienė, prabilusi ir šmaikščia proza, ir eilėmis. Nelengva įveikti žmogų, apsiginklavusį Tikėjimu ir nepalaužiama Viltimi.

Besibaigiantieji metai kėlė žmonijai vis naujus, vis sunkesnius uždavinius. Lietuviškoji visuomenė Amerikoje pergyvena lūžio laikotarpį, kai vienas po kito negrįžtamai iškeliauja paskutiniai Antrojo pasaulinio karo pabėgėliai. Tačiau ši karta šiemet sugebėjo padovanoti Lietuvai Prezidentą. Nelengva net išivaizduoti, kokia našta teko šiam žmogui, nežiūrint jo patirties, tvirtos laikyenos ir geranoriško nusiteikimo. Juk buitine prasme vertinant, Amerikoje jam nieko netrūko. Jis turėjo gražius namus, buvo pakankamai apsirūpinęs, aplinkinių tikrai mėgiamas. Daugelis jo vietoje būtų pasirinkę keliones po įdomiausias pasaulio vietas, poilsį geriausiuose kurortuose, pasididžiavimą gražiu atlikto darbo įvertinimu. Tačiau Valdas Adamkus pasirinko ypatingai sunkioje būklėje atsidūrusią tėvų žemę ir

ryžosi padėti jai atsigausti. Tąpęs valstybės vadovu, jis siekia atkurti jos galią, tarptautinę autoritetą ir prisidėti prie tautos gerbūvio sukūrimo.

Jam labai sunkiai sekasi. Jam teko tokie išbandymai, kurie atskleidė ir nepakankamą sugebėjimą visapusiškai įvertinti dabartį. Nesusumavus visko, kas sąlygoja tautos stiprybę ir silpnumą, labai sunku spręsti ateities uždavinius. Ne todėl, kad patiktų skaičiuoti kitų klaidas, o todėl, kad jam padėtų ir pasidalintų bendra valstybės atkūrimo našta, Prezidento artimieji turėtų atvirai pasakyti apie jo jau padarytas grubias klaidas. Prezidentas nusileido spaudimui tų Lietuvos Atgimimui priešiškų jėgų, kurios, kaip velnias kryžiaus bijojo tautinės mokyklos atkūrimo. Jos puikiai suvokė, kokią vaidmenį tautos ugdyme gali atlikti patriotiška švietimo sistema. Kažkada tai gerai suprato ir skyrė labai daug dėmesio Prezidentas Antanas Smetona. Šių pastangų vaisius jaunystėje ragavo ir dabartinis Prezidentas. Jo sėkmę gyvenime labai sąlygojo Lietuvos mokykloje įgytas užsigrūdinimas. Joje iškiestas kuklumas turėtų apsaugoti nuo pataikūnų pinklių. Juk kuo labiau abejotini kai kurie Prezidento sprendimai ir išvedžiojimai, tuo garsiau plyšaujama apie tai, koks Prezidentas esąs populiarus...

Kitos grubios klaidos iškilo, įvertinant Lietuvos naujausių laikų istoriją. Gražu pasitikėti žmonėmis, bet negalima nepaisyti akivaizdžių faktų. Neįvertinus okupacijos laikotarpio, tautos budelių ir aktyviausių kolaborantų veiklos, išskyla baisus pavojus Lietuvos nepriklausomybei. Darosi visiškai nebeaišku, kodėl prireikė tautos pasipriešinimo, Lietuvos laisvės lygos, Sąjūdžio, kategoriško reikalavimo, kad okupantai nedelsiant išsinešdintų. To nepadarius, lieka nebesuprantama Sausio 13-osios ir Medininkų aukų prasmė, jau nė nekalbant apie netrukus prasidėjusį Lietuvos valstybės turto švaistymą ir tyčinį jos ūkio žlugdymą.

Neįvertinus tautos kančių masto ir jos kankintojų piktadarybių, neužkertamas kelias valstybės griovimui ir tautųdystei ateityje. Įvertinimas visko, kas įvyko per pastarąjį penkiasdešimtmetį, padėtų

Kalėdų eglutė.

R. Kisieliaus nuotr.

atsakyti į klausimą: "Kaip atsitiko, kad okupavus Lietuvą, atsirado net keliolika tūkstančių jos išdavikų – stribų, skundikų, kabėgistų, bažnyčių ir kapinių niokotojų, aršių komunistinės demagogijos skleidėjų?"

Visą tai padaryti – labai nelengva, skausminga, tačiau būtina. To nepadarius, nemaža tautos dalis ir toliau blaškysis lyg pasiklydęs kelevais, grims į girtuokliavimo, nusikalstamumo ir kitokio savęs nuodijimo liūną, o praradusieji viltį, griebsis pačio baisiausio dalyko – savižudybės. Ir jokios paguodos nesuteiks kelios eilutės, išspausdintos nors ir didžiausiame dienraštyje, kad, girdi, "prezidentas yra labai susijaudinęs dėl savižudybių" arba "Seimo pir-

mininkas labai sukrėstas nelaimės, įvykusios švenčių išvakarėse".

Kad galėtų suvokti kelią į ateitį, kad pajustų neįveikiamą idealų galybę, tauta turi įvertinti, kas su ja atsitiko. Tik tada bus galima žymiai lengviau išsiaiškinti ne tik bendrą valstybės kūrimo strategiją, bet ir paskirstyti biudžeto lėšas, suplanuoti labai konkrečius ateities darbus. Ūkio negalima atkurti tik investicijomis iš užsienio. Nusikalstamumo niekas niekada neįveikė, tik didinant policininkų skaičių. Valstybės įvaizdis kuriamas ne patikavimu kitų kraštų įgeidžiams ir ne reklaminiais filmukais. Jis kuriamas šalies viduje, kartu su visa tauta.

Jonas Jasaitis

Leonas Jovaiša

SENOLI MANO

Ar tokia tavo pradžių pradžia?

*Iš nežinios į nežinią seniai atkeliavai
Prie Baltijos ir Nemuno ramių krantų.
Senoli mano, kas gi nepatiko tau tenai,
prie Indijos šventųjų upių ir kalnų?*

*Suvargęs, alkanas, nudriskęs, išdidžiai kantrus
radai paguodą ažuolų pavėsyje,
kur alkviets stotai ir šlovina gerus dievus
už miško medų, obelį žydėjusią.*

*Giras pašventinai sunkių darbų maldom,
išpurenai sukepusias žemes lengvai,
o gintarą išvežęs balto svieto tolumon
į aukso lobį, kalaviją išmainei.*

(Nukelta į 12 p.)

Praūžus uraganui Gvatemaloje, iš kadaise puošnios bažnyčios liko tik jos priekinė siena.
J. Dunduro nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **G. VAGNORIUS ATSIPRAŠO IR VARDIJĄ LAIMĖJIMUS.** Premjeras Kalėdų išvakarėse atsiprašė visų Lietuvos žmonių, kuriems šiuo nelengvu laiku teko patirti nepatogumų. Pasak G. Vagnorius, Lietuva šiemet sau ir kitiems gali paliudyti apie savo pažangą. Pavyko pažaboti infliaciją, kuri bus mažiausia tarp Vidurio ir Rytų Europos valstybių ir nešieks 3 proc. Apie Lietuvos pasiekimus liudija ir užsienio investicijos, kurios šiemet padvigubėjo. Nors gyvenimas dar labai varganas, kasmet vidutinis darbo užmokestis išauga apie 15 proc. Bendrojo vidaus produkto augimas, nepaisant krizių bei sunkumų, šiemet pasieks apie 5 proc.

• **KARDINOLUI ĮTEIKTA SANTARVĖS PREMIJA.** Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus Jo Eminencijai kardinolui Vincentui Sladkevičiui gruodžio 23 d. Kaune įteikė Santarvės premiją. Premijos įteikimo ceremonijoje taip pat dalyvavo Santarvės fondo nariai - monsijnoras Kazimieras Vasiliauskas, profesorė Viktorija Daujotytė ir kancenciją baigęs Prezidentas Algirdas Brazauskas. Santarvės fondo valdybos narys A. Brazauskas įteikė krepšelį su kalėdinėmis dovanomis kardinolo Kūčių stalui. Laureatui skiriama ir piniginė premija, siekianti 10 tūkstančių litų. 78 metų V. Sladkevičius šiemet gegužės mėnesį atšventė kardinolo pareigų dešimtmetį. Rugpjūčio mėnesį vieninteliam Lietuvos kardinolui įteiktas Vytauto Didžiojo 1-ojo laipsnio ordinas.

• **Į PRANCŪZIJĄ – BE VIZŲ.** Lietuvos ir Prancūzijos bevizio režimo sutartis turėtų būti sudaryta iki sausio pabaigoje numatytos Prezidento Valdo Adamkaus viešnagės į Paryžių. Šios sutarties projektą Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Konsulinio departamento direktoriui ambasadoriui Rimantui Šidlauskui trečiadienį Vilniuje įteikė Prancūzijos ambasadorius Michel Touraine. Praėjusią savaitę dar viena Šengeno susitarimo šalis - Austrija - oficialiai pateikė notos projektą, kuriame numatoma panaikinti vizų režimą. Šiai grupei priklausančios valstybės yra susitarusios iki kitų metų kovo 1 d. įvesti bevizį režimą su Baltijos šalimis.

• **ATSISTATYDINIMAS IR IŠEITINĖ PAŠALPA.** Finansų ministras Algirdas Šemeta gruodžio 22 d. "šalių sutarimu" patenkino Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininkės Nijolės Pitrienienės atsistatydinimo prašymą ir nuo sausio 1-osios atleido ją iš užimamų pareigų. Šias pareigas laikinai eis vienas iš 4 dabartinių jos pavaduotojų. Mokesčių inspekcijos vadovė sakė pajutusi, kad dirbti jai per sunku, kai biudžete pradėjo mažėti įplaukos. N. Pitrienienė tvirtino nežinanti, kokio dydžio išeitinė pašalpa jai skirta, tačiau pagal įstatymus ji gali siekti net 45 tūkst. litų. Ji sakė: "Pabuvau valstybinėje tarnyboje, dabar pasistažuosiu privačioje".

• **MALONĖ.** Iš Vilniaus sustiprinto režimo pataisos darbų kolonijos Sniego gatvėje, kur kalinami prasikaltę pareigūnai, po vienuolikos mėnesių įkalinimo, įsigaliojus Prezidento Valdo Adamkaus dekretui dėl malonės suteikimo paleistas Aidas Puklevičius. Jis buvo nuteistas kalėti 4 metus. Vienoje dirbęs diplomatas buvo pripažintas kaltu sukčiavimu užvaldžius dalį Lietuvos privalomųjų įmokų į Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizaciją - 217 tūkst. 800 litų.

• **KIEK GYVENTOJŲ LIETUVOJE?** Lapkričio pradžioje Lietuvoje gyveno 3 milijonai 702,7 tūkstančio žmonių. Tai 1280 žmonių mažiau negu šių metų pradžioje, pranešė Statistikos departamentas.

• **PREKYBA SU UŽSIENIU.** Lietuvos užsienio prekybos deficitas sausio - spalio mėnesiais sudarė 7 mlrd. 8,9 mln. litų. Spalyje jis padidėjo 744,2 milijono litų.

• **"AMERIKOS BALSO" LAIDŲ ARCHYVAS.** Šilutiškis Juozas Kranauskas atkasė savo ilgai slėptą archyvą - "Amerikos balso" laidų įrašus. Vos tik atsiradus juostiniams magnetofonams, jis ėmė įrašinėti "Amerikos balso" laidas. Sovietiniais laikais J. Kranauskas buvo laikomas "nepatikimu". 20 atkastų magnetofono įrašų kasečių jis atidavė Šilutės apygardoje išrinktam Seimo nariui Virginijui Martišauskui.

• **BEPRASMĖS GIRTAVIMO AUKOS.** 10 medkirčių nuo 20 iki 60 metų amžiaus žuvo netoli Šilėnų kaimo Šiaulių rajone, kai neblaivus vairuotojo nesuvaldytas automobilis nukrito nuo tilto į Ventos upę. Nelaimė įvyko antradienio (gruodžio 22 d.) popietę. Jos kaltininku laikomas individualios miško kirtimo įmonės savininkas Stasys Alekna, kuris vairavo sunkvežimį neblaivus. Vairuotojas iš įvykio vietos pabėgo, bet po poros valandų pats atėjo į policiją. S. Alekna - vienas iš penkių išlikusių gyvų vyrų. Jam prieš metus buvo atimtas vairuotojo leidimas. Pasak išsigelbėjusių, S. Alekna nedirbo, o gėrė nuo pat ryto ir vaišino kitus. Atėjus laikui važiuoti namo, jis neleido sėsti už vairo blaiviam tikrajam vairuotojui Vytautui Černiauskui. (Pagal Eltos pranešimus)

Iš visur – apie viską

Algirdas Pužauskas

Sausis

Metai prasidėjo su didesniu nepriklausomo prokuroro Kenneth Starr dėmesiu panelei Monikai Lewinsky. Ši susidraugavo su buvusiu Baltųjų Rūmų tarnautoja Linda Tripp. Panelės Monikos meilės santykiai su JAV prezidentu Bill Clinton prasidėjo 1995 metais, tačiau ji pradėjo pasakoti apie ryšius su prezidentu Lindai, nežinodama, kad ši kiekvieną jos žodį įrašinėja. Sausio 12 d. Linda Tripp perdavė prokurorui K. Starr juosteles su 20 valandų įrašytų pokalbių. Sausio 16 d. K. Starr advokatai kvotėjai išsamiai apklausė Moniką. Buvo apklausta ir jos motina, ir Baltųjų Rūmų tarnautojai bei sargybiniai.

Ponia Hillary Clinton, sausio 27 d. kalbėdama televizijos programoje, pasakė, kad nuo pirmosios dienos, kai prezidentas B. Clinton paskelbė savo kandidatūrą, prasidėjo dešiniųjų jėgų sąmokslas prieš jį. Specialusis prokuroras K. Starr, bاندė tai paneigti, tą pačią dieną pareikšdamas, kad turi labai patikimų įrodymų, jog būta rimtų federalinių prasižengimų, kuriuos jis bandysias įrodyti.

Sausio 6 d. paskelbta, kad Alžyre vėl žuvo apie 300 žmonių. Vyriausybė paskelbė, kad per 6 metus šioje valstybėje nužudyti 26,536 žmonės.

Irakas sausio 13 d. paskelbė, jog daugiau nebeleis Jungtinių Tautų inspektoriams ieškoti masinio žudymo ginklų. Irakas teigė, jog amerikietis inspektorius RITTER esąs šnipas.

Popiežius Jonas Paulius II sausio 21 d. atvyko į Kubą. Savo pamoksluose jis kritikavo Kubos švietimo sistemą, religijos persekiojimą, abortų darymą. Jis ragino valdžią paleisti iš kalėjimų politinius kalinius.

Sausio 29 d. prie abortų klinikos Birmingham, Alabamoje sprogo bomba, užmušusi sargybinių ir sužeidusi gailėstingąją seserį. Paskelbta, kad bombą padėjo "Dievo armija". Vašingtone sausio 20-22 dienomis lankėsi Palestinos vadovas J. Arafat ir Izraelio premjeras B. Netanjahu.

ŽVILGSNIS Į PRAEJUSIUS METUS

Vasaris

Vasario 17 d. prezidentas B. Clinton pareiškė, kad jis pasirengęs nubauti Iraką už Jungtinių Tautų inspektorių darbo trukdymą. Įtariama, kad Irakas ir toliau gamina masinio žudymo biologinius, cheminius ginklus ir turi slaptus raketų fabrikus. Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui Koffi Annan tarpininkaujant, susitarta, kad Irakas leis inspektoriams tikrinti ir Irako prezidento rūmus, kurių esą aštuoni ar dar daugiau. Irakui leista parduoti naftos už 5.2 milijardus dolerių, o ne už 2.14 mlrd., kaip anksčiau.

Vasario 3 d. "The New York Times" paskelbė, jog buvusi Baltųjų Rūmų stažuotoja Monica Lewinsky, kuri nebedirbo ten jau nuo 1996 balandžio, dar buvo įleista į Baltuosius Rūmus 37 kartus. Prezidentas vasario 6 d. įvykusioje spaudos konferencijoje pasakė, kad jis dėl šitos bylos niekad nesvarstytų pasitraukimo iš pareigų klausimo.

Vasario 7 Japonijoje, Nagane prasidėjo Žiemos olimpinės žaidynės, kuriose dalyvavo apie 2,500 sportininkų iš 72 šalių. Pirmą sykį jose galėjo dalyvauti JAV ledo ritulio žaidėjai profesionalai, tačiau jie prastai pasirodė ir net nepateko į baigmės grupę. Aukso medalį laimėjo Čekija, sidabro – Rusija. Amerikiečiai, prisigėrę alaus, sudaužė viešbučio baldus, padarydami japonams apie 3,000 dol. nuostolių. Žaidynėms pasibaigus paaiškėjo, kad daugiausia medalių laimėjo Vokietija. Po jos pagal iškovotų medalių skaičiųėjo Norvegija ir Rusija. Amerika liko šešta su 6 aukso, 3 sidabro ir 4 bronzos medaliais.

Kovas

Serbijos Kosovo provincijoje, kurioje albanai sudaro 90% gyventojų, sustiprėjo smurto veiksmai. Susidariusi albanų išsilaisvinimo kariuomenė užėmė kelis provincijos miestelius. Kovo 2 d. serbų policija išardė didžiulę albanų demonstraciją Pristinos mieste. Serbų karinės jėgos puolė albanų kaimus, panaudodamos artileriją, sraigtasparnius ir šarvuotus. Jungtinės Tautos pagrasino Serbijai sustiprinti ekonomines sankcijas. Tarptautinės šalpos organizacijos susirūpino

tūkstančiais Kosovo civilių gyventojų, kurie pasitraukė iš serbų sudegintų kaimų į miškus ir kalnus.

Kovo 16 d. Vatikanas paskelbė 14 lapų pareiškimą apie žydų holokaustą II Pasaulinio karo metu. Popiežius Jonas Paulius II šiame pareiškime sako, kad žydų žudynės palieka nenuplaunamą dėmę 20-ojo šimtmečio istorijoje. Pareiškime pripažįstama, kad tarp krikščionių įsigalėjęs antisemitizmas prisidėjo prie to klimato, kuriame išsivystė žydų persekiojimas Vokietijoje nacių režimo laikais. Pareiškimas gina tuometinį popiežių Pijų XII, kuris darė, ką galėjo.

Kovo 17 d. Kinijos liaudies kongresas išrinko naują vyriausybės premjerą. Indijoje kovo 19 d. premjeru tapo Atal Vaipayee. Kovo 24 d. Rusijos prezidentas paskyrė naują vyriausybę, kurios premjeru tapo 35 metų amžiaus Sergej Kirijenko.

Kovo pabaigoje JAV prezidentas B. Clinton su žmona vienuolika dienų praleido Afrikoje ir aplankė šešias valstybes. Jis tapo pirmuoju JAV prezidentu, aplankiusiu Pietų Afrikos respubliką. Jos prezidentas Nelson Mandela bendroje spaudos konferencijoje aiškino, kodėl Pietų Afrikos vyriausybė palaiko glaudžius ryšius su Kuba, Iranu ar Libija. "Tos valstybės visada smerkė Pietų Afrikos baltųjų dominavimą ir padėjo juodiesiems nugalėti apartheidą", - sakė N. Mandela. Aukštieji svečiai amerikiečiai apsilankė kalėjime, kuriame 18 metų praleido dabartinis Pietų Afrikos prezidentas.

Balandis

Indonezijos ekonominė krizė, ginčai su Tarptautiniu Valiutos fondu, nepaprasta sausra ir miškų gaisrai privedė prie milžiniškų demonstracijų ir žudynių.

Britanija ir Airija susitarė užbaigti kovas Šiaurės Airijoje. Balandžio 10 d. pasirašytame susitarime bus bandoma įsteigti provincijos seimą ir sudaryti vyriausybę. Britanija toliau liks suverenija provincijos savininke, tačiau daugelį klausimų tvarkys vietinė Olsterio ministrų taryba. Šiaurinės Airijos sujungimą su Airija bus bandoma spręsti demokratišku keliu. Airija paleido iš kalėjimo devynis

(Nukelta į 3 p.)

Redakcijos skiltis

Linkėjimai

Pasitikdami Naujuosius, susumuojame besibaigiančių metų įvykius, peržvelgiame laimėjimus ir nesėkmes, išsiunčiame kalnus atvirukų su linkėjimais. Taip daro ir mūsų redakcija.

Grudyje du kartus posėdžiavo neseniai sudaryta "Dirvos" visuomeninė redakcinė kolegija, į kurią įeina "Vilties" draugijos valdybos atstovas, mūsų aktyvus bendradarbis dr. V. Stankus, LB apylinkės kopirmininkas dr. R. Šilkaitis, jau pusšimtį metų "Dirvai" nepailstamai tal-kininkaujantis poetas Balys Auginas, beveik visą pasaulį apkeliavęs ir sutikęs pasidailinti savo įspūdiškais Jonas Dunduras, dar neseniai atvykusi, bet nuo pirmųjų dienų su visa šeima į lietuvišką veiklą įsitraukusi inž. Rita Augienė. Į kolegiją įtrauktas ir mūsų nuolatinis korespondentas Lietuvoje, Kovo 11-osios Akto signataras, technikos mokslų daktaras ir literatas Leonas Milčius. Tariamės, kaip šiame nesulaikomų lūžių laikotarpyje laikraštis gali išlikti laukiamas kiekvienuose namuose, kuriuose branginama lietuviybė. Ieškome svaresnių temų, planuojame naujus savaitraščio skyrius, tariamės, kaip išplėsti skaitytojų ratą. Būtina išlaikyti tvirtą kartų ryšį, nagrinėti tuos klausimus, kurie itin svarbūs jaunesnioms skaitytojų kartoms.

Tautinės krypties spauda turi atlaikyti vis įžulesnį primityviosios žiniamašos antpuolį, brukamą per subulvarėjusius leidinius, televiziją ir kai kuriuos kompiuterinius tinklus. Negalima pasiduoti purvo srautui, siekiančiam įteigti, kad pasaulyje svarbūs tik fiziniai dalykai, kad nebeegzistuoja aukštesni jausmai, kad atgyveno gėrį teigiančios meno formos.

Matyt, neatsitiktinai Kūčių vakarą ABC televizija rodė itin šlykštų šlamštą, įtikinėjantį, kad jau nieko švento šioje žemėje nebeliko: visi vieni kitus šnipinėja, daužo

langus, spardo, šaudo ir degina, retkarčiais dar prisimindami seksą ir užsigardžiuodami idiotiškais reklamomis. Net automobilio ar maisto prekių nebemoka žmoniškai pasiūlyti! Ne televizorius ar kompiuteris čia kaltas, o tie, kurie per juos bruka šią nužmoginančią "produkciją".

Naujųjų Metų proga sveikiname labai išsaugusį mūsų autorių būrį. Linkėdami jiems sveikatos, vilčių išsipildymo ir kūrybinio polėkio, prašome pirmiausia galvoti apie tai, kad rašiniai būtų kuo įdomesni ir patrauklesni skaitytojui. Prašome apsispręsti, kuriam laikraščiui skiriate savo rašinius, ir nesiųsti jų "visiems iš eilės". Skaitytojams tikrai nemalonu, kai penkiuose laikraščiuose aprašyti tie patys faktai ir pateiktos tos pačios arba labai panašios nuotraukos. Jokios garbės ir visuomeninei organizacijai neteikia pasigyrimas, kad jos "pareiškimas paskelbtas visuose laikraščiuose". Juk juos skaito tie patys žmonės...

Sau ir savo kolegoms linkime išlaikyti šviesią lietuvių kalbą. Nepainiokime lietuviškos ir angliškos rašybos taisyklių arba skirtingo raidyno tame pačiame žodyje. Mes esame čia tik tam, kad padėtume išlaikyti lietuviybę. Kam ji neberūpi, tas mūsų leidinių nebeskaito. Naivus pataikavimas, bandant vartoti kažkokią suamerikonėjusią "puskalbę", jų nebepritrauks. Gramatika, kaip ir matematika, nuolaidų nepripažįsta. Ir nereikia teisintis tuo, kad Lietuvos spauda dar labiau doko gimtąją kalbą. Dažnokai taip pasitaiko: nebrangina to, ko pakankamai turi. Mūsų kitočia padėtis: už namų slenksčio — kitakalbė aplinka.

Ir toliau rašysime tiesiai ir atvirai, nepataikaudami politikierių užgaidoms. Labai norėtusi, kad 1999-aisiais galėtume kuo dažniau pranešti geras naujienas tiek iš Lietuvos, tiek iš lietuviškųjų telkinių. Laimingų Naujųjų!

Juozas Žygas

Žiūrintiems iš žemės palydovo, tai nieko svarbaus (kosmine prasme) neįvyks! Žemė, kaip sukosi apie savo ašį ir saulę, taip ir toliau sukosis. Šiems Naujiesiems metams įvairūs pranašai taip pat dar nieko blogo nenumato, Visai kitas reikalas — 2000 metai. Yra žmonių, kurie jau dabar į kalnuose ar tolimose vietovėse turimus vasarnamius veža konservuotą maistą ir visokią amuniciją. Lyg Apokalipsės raiteliams pasirodžius, tai galėtų padėti.

Neturėdamas reikalų su įvairiais pranašais, galiu drąsiai pasakyti, kad sausio 1-ąją saulė tikrai patekės 7:18 val. ryto (Vidurio vakarų laiku). Mergaitėms labai svarbu gimti gruodžio 31 d., nes ta, kuriai teko gimti sausio 1 d., bus jau visais metais senesnė. O tėvai, naujagimio sulaukę gruodžio 31-ąją, galės jo auginimo išlaidas nurašyti už visus metus!

Mes, kurie jau esame žilo plauko sulaukę, (o dauguma skaitytojų, kaip manau, yra būtent tokie) iš džiaugsmo neturėtume pasigerti. Juk ant senovinio sieninio kalendoriaus vienerių metų nebebus! Ir nežinia, kiek tų — nenuplėštų — lapų mums dar liko!

O savo vizijoje matau, kad Lietuvos Seimo nariai ir

KĄ MUMS ŽADA NAUJIEJI?

kiti valdžios žmonės tebebus į savo kėdes įsikabinę, nes jos jiems svarbiau už tėvynę! Jeigu laiškai ir siuntiniai pašte nedingę, pasiųsčiau jiems amerikoniškų klijų "Super glue". Galėtų taip prie užimamų kėdžių prisiklijuoti, kad jų ir per jėgą nenutrauktų. Gal būdami dėl savo kėdžių garantuoti, pradėtų ir apie valstybės reikalus galvoti. Žinoma, visokie mūsų patarimai jiems nereikalingi, jeigu prie jų nėra čekio prikabinata.

Kaip jau minėjau, laiškai su čekiais pradėjo adresatų nepasiekti. Vien per gruodžio mėnesį trys mano siųsti laiškai dingę. Bet žinoma, tai — ne tėvynainių kaltė. Pareigūnai moka labai įtikinimai pasiteisinti. Jų pranešimuose vis kaltinama Kopenhaga, Amsterdamas ir Frankfurtas. Toel mano naujametinis palinkėjimas jiems būtų, kad žadamą lėktuvą skrydžiams į Niujorką nupirktų. Tuomet laiškai Lietuvą gal garantuotai pasiektų.

O mums čia, išeivijoje gyvenantiems, linkėčiau nebandyti į Lietuvą persikelti. Kaip jau iš patirties žinome, kurie grįžo, tai, žiūrėk, už kokio pusmečio ar metų jau ir numirė. Ir niekas nekrologų neparašė, jų žymių nuopelnų nepaminėjo. Šiuo atveju būtų žymiai geriau važiuoti į Floridą gyventi! Žodžiu, kiekvieną savo žingsnį reikia rimtai apgalvoti.

Visai mūsų išeivijai linkėčiau neklausyti tų pesimistų kalbų ar rašinių, kurie mūsų pastogėje jau nieko gero

nemato. Patys nuošalyje stovėdami, jie visur kultūrinį nuosmukį mato. Jiems nereikėtų net Čikagos Lietuvių operos, nes gyvendami ne Čikagoje, vis tiek jos nemato. Kitiems ir Kultūros premijų nereikėtų, nes jie jų negavo ir galbūt nesitikėti gauti. Toks jau mūsų būdas: jeigu nėra man, tai nereikia ir tau! Manau, kad čia tiktų tokia pasakėlė:

Vienam mažajam nu-gaišo jo vienintelę karvę. Buvo tai jam — didelis nuostolis. Bet ką darysi, važiavo į turgų karvės pirkti. Ten tinkamos neradęs, grįžo namo. Ir vakarop jis pasivijo einantį senuką. Paklausė jo:

— Kur, tėvuk, eini?

Tas paminėjo kaimą, esantį gal už 20 kilometrų. Ūkininkas pasiūlė jam:

— Tėvuk, vakaras jau beveik čia, o kelias — tolimas. Važiukim pas mane, o pernakvojęs galėsi toliau keliauti.

Pakeleivis sutiko. Iš ryto atsikėlus ir pavalgius, senukas rengėsi iškelti. Bet prieš atsisveikindamas tarė:

— Kadangi buvai man geras, tai prašyk, ko nori, ir aš tau duosiu.

Žmogelis pasikrapštė pakaušį ir pasakė:

— Jeigu viską gali, tai padaryk, kad ir mano kaimyno karvė nugaištų...

Jeigu mažiau į kitus žiūrėsime, o vertinsime tai, ką turime, tai mūsų gyvenimas bus daug laimingesnis. Laimingų ir sveikų Naujųjų Metų!

Iš visur — apie viską

(Atkelta iš 2 p.)

IRA (Airijos Respublikos armijos) veikėjus. Balandžio 22 d. susitarimą patvirtino Airijos parlamentas.

Balandžio 8 ir 9 dienomis, o vėliau ir 16 d. uraganai nusibūbė Amerikos pietines valstijas: Alabamą, Georgiją ir Missisipi. Žuvo 39 žmonės, šimtai sužeistųjų, sugriauti tūkstančiai namų. Visi kaltę verčia klimato pasikeitimams ir "EL Nino".

Balandžio 15 džiunglėse netoli Tailando sienos mirė Kambodžos komunistų vadas Pol Pot, kaltinamas dėl šimtų tūkstančių savo tėvynės žmonių nužudymo. Vadamams susikivirčius, jis įsakė nužudyti kitą komunistų vadą Son Sen. Vietnamo kariuomenės pašalintas iš valdžios, jis buvo džiunglėse savo partijos veikėjų teisiamas, pašalintas iš raudonųjų khmerų vadovybės ir laiko-

mas namų arešte. Tailando pareigūnai, gavę leidimą iš-tirti jo palaikus, balandžio 17 d. nustatė, kad tai tikrai Pol Pot kūnas. Balandžio 18 d. jis buvo sudegintas ant šiukšlių, senų padangų ir nereikalingų baldų laužo.

Balandžio 19 d. Kinija paleido iš kalėjimo pagarsėjusį disidentą. Demokratinio įsitikinimų veikėjas Wang Dan buvo įsodintas į lėktuvą ir išsiųstas į JAV, kur jis apsigyveno Detroite.

Rusijos Dūma po dviejų balsavimų, kuriuose atsisakė patvirtinti naują premjerą Kirijenką, balandžio 24 jį patvirtino 251-25 balsais, nes prezidentas B. Jelcinas pagra-sino paleisti parlamentą ir paskelbti naujus rinkimus.

Balandžio 24 d. Ruandos teismas nuteisė 22 žmones, kaltinamus genocidu. Tai kar-ingieji hutų genties nariai,

kurie bandė išžudyti tutsių genties politikus ir paprastus gyventojus. Tarp nuteistųjų buvo ir du katalikų kunigai, kurie pasislėpė nuo tarptautinio JT teismo sargybinių šalies bažnyčiose.

Balandžio 29 d. šešių valstybių komitetas rekomendavo, kad tarptautiniuose bankuose būtų užšaldyti Jugoslavijos indėliai. Kiek anksčiau buvo uždrausta parduoti Serbijai ginklus. Tarptautinis komitetas pareikalavo, kad Serbija išvestų iš Kosovo provincijos savo milicijos pajėgas ir pradėtų derybas su Kosovo albanais dėl provincijos atėties.

Balandžio 30 d. JAV Senatas 80 - 19 balsais patvirtino vyriausybės sutikimą iš-plėsti NATO organizaciją, priimant į ją Čekiją, Vengriją ir Lenkiją.

(Tęsinys — kitame numeryje)

Amerikos Lietuvių Tarybos veikla Vašingtone

**ALT atstovo Vašingtone
Algirdo J. Rimo
pranešimas Amerikos
Lietuvių Tarybos
suvažiavimui**

(Pabaiga. Pradžia - 49 nr.)

Lietuvos ambasadorius S. Sakalauskas savo iniciatyva sušaukė pagrindinių Amerikos lietuvių organizacijų susirinkimą. Buvo aptarta ambasados veikla, atskirų organizacijų polinkiai ir galimybės bendradarbiauti. Po šio svarbaus susirinkimo, dr. J. Račkausko iniciatyva Vašingtone buvo pradėta kas mėnesį kviesti visų trijų Baltijos valstybių ambasadų darbuotojų ir JBANC bei kitų baltijiečių organizacijų susirinkimus. Tokie laisvo pobūdžio pasitarimai labai skatina bendrą veiklą. Pavyzdžiui, JBANC, remdamasis ambasadų patarimais, paruošė brošiūrą, kurioje išdėstoma, kodėl Baltijos valstybių įstojimas į NATO stiprintų taiką ir pastovumą Europoje. Tai būtų reikšmingas įnašas, atitinkantis ir Amerikos interesus.

Per tuos pasitarimų kilo sumanymas užmegzti artimesnius santykius su tomis JAV valstijomis, kurios per savo nacionalines gvardijas dalyvauja Taikos partnerystės mokymo programose Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Pavyzdžiui, Pennsylvania valstijos nacionalinė gvardija jau ne vienus metus darbuojasi Lietuvoje, Michigan – Latvijoje, o Maryland – Estijoje. Per tas gvardijas užmegzti ne tik kariniai, bet ir komerciniai bei moksliniai ryšiai, kadangi valstijų gvardijas sudaro civiliai, dažnai – gana įtakingi savo vietovių piliečiai. Įsidėmėtina, kad dalį gvardijų paramos išlaidų padengia ne federalinė valdžia, bet valstijų iždas. Tad svarbu pareikšti

gubernatoriams, politikams ir gvardijos vadovams, kad jų valstijų gyventojai tokioms išlaidoms pritaria ir jas remia. Kitaip, laikui bėgant, gvardija galėtų nukreipti savo dėmesį į kitus projektus. JBANC pradėjo rašyti padėkos laiškus į minėtas valstijas ir raginti ten veikiančias organizacijas remti tų valstijų nacionalinės gvardijos programas Baltijos kraštuose.

JBANC aktyviai dalyvavo šiais metais vykusioje Senato Užsienio reikalų komiteto apklausoje, svarstant JAV santykius su Baltijos valstybėmis. Nors mums nebuvo suteikta proga liudyti, tačiau galėjome pristatyti raštišką pasisakymą. ALT ir JBANC bendradarbiavo su kitomis organizacijomis "Coalition for Global Leadership" rūmuose, siekiant, kad Kongrese būtų numatyta atitinkama išlaidų suma JAV biudžete užsienio politikai. Tai tiesiogiai padėjo išlaikyti JAV programas Baltijos valstybėse. Be to, ALT ir JBANC palaikė ryšius su tyrimo institutais ir jų specialistais Vašingtone. Pavyzdžiui, teko lankytis Carnegie, Heritage, Brookings, CATO, American Enterprise institutuose ir perduoti jiems atitinkamą medžiagą, ypač NATO plėtimo klausimu.

JBANC pernai sustiprino savo Interneto tinklo puslapį, kuriame yra žinios apie pagrindinius JAV politinius reiškinius, liečiančius Baltijos kraštus. Per šį puslapį galima kompiuteriu pasiekti ir daug kitų tinklų, pvz. Lietuvos radiją arba laisvą pasikalbėjimų punktą baltijiečių klausimais. Nuo to laiko, kai pradėjome skaičiuoti, kiek asmenų apsilanko JBANC tinklapyje, pasirodė, kad pasiekėme daugiau kaip 50 sve-

čių per savaitę. Atrodo, kad dauguma jų yra jaunesnės kartos ir net ne Baltijos kilmės asmenų. Kartu su JBANC elektroniniu paštu ir leidiniu "Chronicle" tai yra svarbiausia tiesioginė galimybė skleisti žinias ir nuomones Amerikos įtakingesnei publikai.

Antras įvykdytas projektas buvo pagrindinių duomenų apie senatorius, ypač apie jų nusiteikimą Baltijos valstybių atžvilgiu, surinkimas. JBANC turi Senato balsavimo rezultatus tokiais klausimais, kaip NATO išplėtimo įstatymas ir jo pataisos. Buvo surinkta nemažai duomenų ir apie Atstovų Rūmų narius.

Rengiame JBANC konferenciją, kuri numatyta 1999 m. kovo 5-7 dienomis Vašingtone. Tai bus konferencija apie Baltijos valstybių politiką, saugumą, ekonomiką ir santykius su JAV. Šis renginys turėtų prisidėti prie teigiamo Lietuvos, Latvijos ir Estijos įvaizdžio JAV įtakingų grupių tarpe. Estų ir latvių bendruomenės jau paaukėjo po \$ 5,000 konferencijos išlaidoms padengti.

Visa minėta veikla kainuoja. Praeitais metais JBANC išlaidos siekė \$ 80,000. Palyginus su panašių organizacijų veiklos išlaidomis lobizmui Vašingtone, tai – labai smulkūs pinigai. Pavyzdžiui, vien NATO plėtimo klausimu praėjusiais metais rumunų organizacija, kaip teko girdėti, išleido keletą milijonų dolerių.

ALT įnašas JBANC veiklai siekia apie \$25,000 per metus. Kyla klausimas, ar Amerikos Lietuvių Taryba pajėgs ir toliau skirti tiek lėšų. Jei ne, tai tenka svarstyti, kaip pertvarkyti ALT ateities veiklos apimtį. Jei norime ir toliau dalyvauti Vašingtono

koalicinėje veikloje tokiais pat mastais, kaip iki šiol, tai būtina užsimokėti. Jei nėra galimybių sutelkti atitinkamų lėšų, tai reikės siaurinti veiklą. Nei latviai, nei estai šiuo laiku panašių finansinių sunkumų, atrodo, neturi, ir jų organizacijos nori JBANC veiklą plėsti, o ne siaurinti. Ypač tai aktualu dabar, kai reikia ruošti konferenciją ir kai balandyje Vašingtone rengiamas NATO viršūnių pasitarimas.

Nuo rugpjūčio, kai iš pareigų pasitraukė JBANC informacijos darbuotoja ir pagrindinė lobistė, Jungtinis baltijiečių komitetas turi tik vieną pilnalaikį tarnautoją. Latviai ir estai buvo laikinai parūpinę ir užmokėję už vienos studentės paslaugas, bet jos kadencija jau baigėsi. Nors yra puikus lietuvis kandidatas į informacijos direktoriaus postą, jo pasamdyti negalėsime, kol nebus išspręstas biudžeto klausimas. Manau, kad svarbiausias uždavinys ALT veiklai Vašingtone būtų finansinės proble-

mos sprendimas.

Kartu su minėta JBANC konferencija planuojame sukviešti visų pagrindinių Amerikos lietuvių, latvių ir estų organizacijų vadovų ir atstovų susirinkimą, kuriame būtų galima aptarti bendrus politinius interesus ir veiklos derinimą. Artėjant tokiam susirinkimui, gal laikas prisiminti dr. J. Račkausko anksčiau pareikštą pasiūlymą apsvarstyti su JAV Lietuvių bendruomene ir kitomis Amerikos lietuvių organizacijomis tarpusavio santykius, siekiant tobulinti mūsų bendrą veiklą.

Baigsiu pranešimą su mintimi, kad dabar ne laikas nuleisti rankas, dirbant Lietuvos labui. Lietuva laisva, bet tą laisvę reikia išsaugoti. Būdami Amerikos piliečiais, turime retą progą paveikti pasaulio galingiausios valstybės politiką ir ją nukreipti teigiama kryptimi, padėti mūsų protėvių žemei spręsti aktualias dabarties problemas ir išlikti laisvai, saugiai ir sava-rankiškai ateityje.

LIETUVIŲ FONDO PARAMA

Edvardas Šulaitis

Turbūt jau nebereikia aiškinti, kas yra Lietuvių fondas. Šios organizacijos parama naudojasi viso pasaulio lietuviai. Neseniai Lemonte esančiuose PLC rūmuose buvo surengta pora renginių, kurie nušvietė Lietuvių fondo darbų reikšmę. Pirmasis iš jų buvo informacinė popietė. Jos metu tie, kurie mažiau apie Lietuvių fondą buvo girdėję, galėjo gauti atsakymus iš LF veikėjų į jiems rūpimus klausimus. Tačiau kiek didesnis ir, aišku, malonesnis buvo rudeninis pokylis, įvykęs lapkričio 7 d. vakare. Tai buvo tradicinis renginys, ruošiamas kasmet, maždaug tuo pačiu laiku. Tai lyg savotiška derliaus šventė – pasidžiaugi-

mas atliktais darbais. Šventės pradžioje buvo pristatyti garbės svečiai: Lietuvos Gen. Garbės konsulas Vaclovas Kleiza su žmona Asta ir PLB valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas su žmona Gražina.

Pokilyje kalbėjo žymesnieji LF darbuotojai, tarp jų ir Pelno skirstymo komisijos pirmininkas dr. Antanas Razma. Jis gausiai susirinkusiems tautiečiams paaiškino, kad LF jau turi sukaupęs apie 9 milijonus dolerių ir kad apie 7 milijonai išdalinti lietuviškiems reikalams išeivijoje bei Lietuvoje. Buvo pažymėta, kad vien tik 1998-aisiais metais paskirstyta apie

(Nukelta į 5 p.)

Studentai, gavę Lietuvių fondo stipendijas, Pasaulio Lietuvių centre, Lemonte.

V. Jasinevičiaus nuotr.

Išėivijos lietuvių sostinėje – Čikagoje

LIETUVIŲ FONDO PARAMA

(Atkelta iš 4 p.)

800 tūkst. dolerių. Gana didelė jų dalis atiteko jaunimui stipendijų forma. Beveik dvi dešimtys tokių studentų dalyvavo šiame pokylyje. Jiems čekius įteikė LF valdybos pirm. Povilas Kilius bei vakaro programos vedėja Ramona Steponavičiūtė. Stipendijų čekius asmeniškai atsiėmė šie studentai: T. Dunča, D. Genčiūtė, P. Genčius, V. O. Gilytė, D. Garbaliuskas, L. Kavoliūnaitė, V. Meilytė, A. Misiūnaitė, A. Prialgaukaitė, L. Paltanavičiūtė, S. Palionis, P. Plačas, K. Šatkauskas, J. Švabaitė, E. Tijiūnelytė, V. Tamkevičiūtė, A. Tautkus, J. Baltrušaitytė, A. Kudirka.

Apie LF reikalus kalbėjo P. Kilius, kuris linkėjo, kad šiais metais būtų sukaupia 10

Stipendijų įteikimas Lietuvių fondo pokylyje. Iš kairės: LF valdybos pirm. P. Kilius, stipendijų pakomisijos pirm. R. Steponavičiūtė ir LF Peldo skirstymo komisijos pirm. dr. A. Razma. V. Jasinevičiaus nuotr.

milijonų suma. Tuomet per metus būtų galima lietuviškiems reikalams paskirti milijoną dolerių.

Buvo padėkota ir salės puošėjoms: R. Steponavičiū-

tei, S. Balsekienei, J. Sidrienei, N. Bichnevičiūtei, A. Razmienei, V. Kirvelaičiui, R. Kilienei ir kitiems už gražią talką.

Čikagos Jaunimo centro scenoje neseniai koncertavo estrados solistės: Nelė Paltinienė (kairėje) ir Nijolė Tallat-Kelpšaitė. E. Šulaičio nuotr.

Du taikiniai – vienu šūviu

Feliksas Masaitis

Pasibaigus vasaros atostogoms, Angelų miesto lietuviai sukruto visuomeninei veiklai. Kiekvieną savaitgalį kviečiame į susirinkimus, minėjimus, pagerbimus, ect. Los Angeles tautininkai, nenorėdami didinti "renginių infliacijos", surengė savo išleistos knygos pristatymą ir metinį narių susirinkimą tą pačią dieną. Lapkričio 29 d. tautininkai ir gausus būrys jų draugų bei literatūros mėgėjų rinkosi į Tautinius namus – dalyvauti inž. Antano Mažeikos paruoštos knygos pristatyme. Knyga išleista ALTS Los Angeles skyriaus veiklos 50-čio proga.

Renginių pradėjo ALTS Los Angeles skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė, pakviesdama knygą pristatyti losangeliečiams žinomą visuomenininką, poetą ir redaktorių Karolį Milkovaitį. Jo paskaita buvo labai įdomi, atidžiai išklausyta ir palydėta gausiais plojimais.

Pradėdamas paskaitą, prelegentas pastebėjo, kad šia knyga pasaulis nebus nustebintas. Bet kiekvienas jos skaitytojas tikrai nustebės pamatęs, kiek darbo ir sumanumo įdėta, ją ruošiant. Reikia nuoširdžiai padėkoti jos sudarytojui ir leidėjams.

Toliau prelegentas klausytojus nuvedė į gilią senovę – IV amžių prieš Kristų – kai buvo surašyti Timoteo raštai, o po to atpasakojo knygų leidybos vystymąsi iki mūsų laikų, pateikdamas daug įdomių faktų ir garsių žmonių pasisakymų apie knygas. Istorikas negali eiti toliau, negu siekia istoriniai šaltiniai. Tuo keliu eidamas, Antanas Mažeika atskleidė visą ALTS Los Angeles skyriaus praeitį ir ją įamžino. Skyrius šios knygos išleidimu tapo bene

pažangiausiu Tautinės Sąjungos vienetu Amerikoje.

Kreipdamasis į klausytojus, prelegentas pastebėjo: "Knygoje yra virš 450 puslapių. Kiekvienas iš jūsų rasite savo pavardę, gal net po kelis kartus, ir daugybę nuotraukų. Matysite, kaip atrodėte prieš 30, 40, ar 50 metų, rasite, ką tada kalbėjote." Šią knygą turėtų įsigyti kiekvienas tautininkas. **Norinčius įsigyti jubiliejinę knygą "ALTS Los Angeles skyrius (50 metų), prašome kreiptis į Rūtą Sakienę: 22 Maygreen Ct., Glendale, CA 91206. Knygos kaina, įskaitant persiuntimo išlaidas – \$24.-**

Baigdamas K. Milkovaitis dar kartą padėkojo Antanui Mažeikai už šį milžinišką darbą, už kurį jam nė vienu centu neatlyginta. Priešingai, jis turėjo nemažai asmeniškų išlaidų.

Po paskaitos svečiai, užkandę ir atsigaivinę, išsiskirstė. Paliko tik tautininkai ir kai kurie jų draugai skyriaus metiniam susirinkimui. Susirinkimą pradėjo skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė, pirmininkauti pakviesdama Feliksą Masaitį, o sekretoriauti – Liuciją Mažeikienę. Po įprastų darbotvarkės punktų, pagerbus per metus mirusius narius, sekė pirmininkės pranešimas. Pranešti ji tikrai turėjo apie ką. Palaidoti trys skyriaus nariai: Antanas Pavašaris, Juozas Ruokis ir Pranas Skirmantas. Skyriaus delegacija dalyvavo dr. L. Kriaučeliūno laidotuvėse. Ta proga pasiūsta "Dirvai" \$250. Gruodžio mėnesį buvo surengti tradiciniai šventiški pietūs.

(Nukelta į 6 p.)

Los Angeles, CA

Paminėta Lietuvos kariuomenės šventė

"Ei, Lietuvos kareivėliai, niekad nedejuoja... pirmyn, pirmyn, pirmyn", – dainavo sveiki, žvalūs, tėvynę mylintys kariai. Ir štai jau švenčiame 80-ąją Lietuvos kariuomenės šventę. Šv. Kazimiero parapijos aikštėje išsiričiuoja šaulės, šauliai, kitų organizacijų atstovai su vėliavomis. Aukštyn kyla Amerikos ir Lietuvos vėliavos, kalvomis nuaidi Lietuvos himnas, kurį nuoširdžiai gieda susirinkusieji į šventę.

Eisena su vėliavomis įygiuoja į Šv. Kazimiero šventovę. Iškilmingos pamaldos, išpūdingas ir pakilus bažnytinio choro giedojimas, kariams skirtas pamokslas. Prisimenami už Lietuvos laisvę žuvę kariai, partizanai, ištremtieji, Sausio 13-osios ir Medininkų aukos, dvasiškai ir išnaikinta didelė tautos dalis. Ar pakaks maldų tokiame baisiam žuvusiųjų skaičiui?

Parapijos salė. Inž. Vytautas Vidugiris trumpu žodžiu pradeda šventę. Į sceną sunėšamos vėliavos, solistė Janina Čekanauskienė gieda Amerikos himną, kun. Stanislovas Anužis skaito invokaciją.

Po invokacijos ramovėnų Los Angeles skyriaus pirmininkas inž. Antanas Mažeika priminė, kad skyrius jau 46-us metus rengia iškilmingus Lietuvos kariuomenės šventės minėjimus. Jis apgailestavo, kad laikui bėgant ir narių amžiui didėjant, vien 1998 metais netekome net septynių skyriaus narių.

Petras Maželis

Ramovėnai remia Lietuvos partizanus ir jų šeimas, Lietuvos karinę spaudą, palaiko glaudžius ryšius su Vytauto Didžiojo Karo muziejaus biblioteka, siūnia kariškų knygų siuntas. Šios šventės proga į ramovėnų sąjungos garbės narius pakeltas Vladas Gilyis ir Karolis Milkovaitis.

Lietuvos Generalinis Garbės konsulas inž. Vytautas Čekanauskas trumpame sveikinimo žodyje palygino ano meto ir dabartinę kariuomenę, paskaitė Lietuvos laikraščių ištraukas, kuriose rašoma, kad kariai turi išmokyti dailiai šokti valsą, tango, "čia-čia-čia", fokstrotus ir kt. Salėje nušiuoreno nusistebėjimo vėjelis.

Pagrindinę kalbą paruošė visuomenininkas inž. Vytautas Černius – buvusio Lietuvos Krašto apsaugos ministro, brigados generolo Jono Černiaus sūnus, tik ką grįžęs iš Lietuvos, kur labai iškilmingai Petrašiūnų kapinėse buvo perlaidoti jo tėvo Jono ir motinos Veronikos palaikai. Būdamas Lietuvoje, V. Černius turėjo progos lankytis kariniuose daliniuose, kalbėtis su atsakingais kariuomenės, aviacijos ir jūrų laivyno vadovais. Jis priminė, kad Lietuvoje, kaip ir Amerikoje, pagal konstituciją vyriausias ginkluotų pajėgų vadas yra Prezidentas. Valstybės Gynimo Taryba yra jo patarėja. Į Tarybą įeina Ministras Pir-

mininkas, Seimo Pirmininkas, Krašto apsaugos ministras ir Kariuomenės vadas. Taryba posėdžiauja kartą per mėnesį.

Spaudoje būna straipsnių apie Lietuvos kariuomenę, tačiau niekas taip neapibūdino Lietuvos karinės struktūros, vadovybės sudėties, kariuomenės uždavinių, karių skaičiaus (16,000) ir Savanoriškos krašto apsaugos pajėgų, kaip paskaitininkas Vytautas Černius. Jį išklausę, susidarė pilną vaizdą apie dabartinę Lietuvos kariuomenę, kurią jis pats giria ir džiaugiasi sparčia pažanga. Pats Vytautas Černius yra Amerikos kariuomenės atsargos leitenantas.

Buvo ir jaudinantis momentas, kai Gen. Garbės konsulas Vytautas Čekanauskas pagarbiai užkabino Lietuvos Prezidento apdovanotam partizanui Mykolui Naujokaičiui Vyčio Kryžių. Salėje jautėsi džiugi nuotaika. Visi atsistojimu ir nuoširdžiais plojimais pagerbė Vyčio Kryžiaus kavaliere.

Išėšamos vėliavos. Meninę programos dalį atliko solistė Janina Čekanauskienė. Muzikinė palyda – Viktoro Ralio. Solistė padainavo St. Šimkaus "Oi, greičiau, greičiau", T. Makačino "Gimtinių dangus", J. Dambrausko "Jau žirgelis pabalnotas" ir V. Ramanausko "Kampelis". Minėjimas baigtas visų sugiedotu Lietuvos himnu.

Du taikiniai – vienu šūviu

Vasario 16-os proga paaukota ALTAI \$100. Pasveikintas poetas Bernardas Brazdžionis – jo aukšto apdovanojimo proga. Vasarą surengta gegužinė po stogu.

Puikiai pavyko ir Tautos šventės minėjimas, kuriame prel. Jonas Kučingis pasakė patriotinį pamokslą, o pagrindinis kalbėtojas buvo Gen. Garbės konsulas Vytautas Čekanauskas. Meninę dalį atliko "Dramos sambūris", kuris, režisuojant Petriui Ma-

(Atkelta iš 5 p.)

želiui, suvaidino ištrauką iš Balio Sruogos istorinio veikalo "Milžino paunksnė". Minėjimą išradingai pravedė Liucija Mažeikienė.

Po to buvo pakviestas inž. A. Mažeika pasidalinti išpūdžiais iš Floridoje įvykusio Tautinės sąjungos seimo. Pakviestasis išsamiai atpasakojo seimo eigą ir kai kuriuos nesklaidumus, kurie ten buvo suderinti. Jo pranešimą papildė Rūta Sakienė.

Sekė keletas klausimų, į kuriuos buvo atsakyta.

Išrinkti naują skyriaus valdybą nebuvo jokių sunkumų. Susirinkimo pirmininkui paprašius, ir nariams audringais plojimais pritarus, ta pati darbščioji valdyba sutiko pasilikti naujai kadencijai. Valdybą sudaro: pirmininkė – Rūta Sakienė, vicepirmininkai – Irena Bužėnienė ir Juozas Raibys; sekretorė – Gražina Raibienė, išdininkas Ramūnas Bužėnas.

Floridoje

"Exultate" koncertas St. Petersburg'e

St. Petersburg'o Lietuvių klubo kultūros būrelis, kuriam vadovauja Angelė Karnienė, pakvietė Klyvlendo (Cleveland, OH) lietuvių chorą "Exultate", kuris 1998 m. gruodžio 5 d. pirmą kartą pasirodė šv. Judo katedros centro salėje, St. Petersburg'e.

"Exultate" chorui nuo jo įsikūrimo 1982 m. vadovauja muz. Rita Čyvaitė-Kliorienė. Ji pianinu pradėjo skambinti, būdama 4 metų amžiaus, o sulaukusi 13-os, įstojo į Cleveland'o muzikos mokyklą. Pasirinkusi muzikės profesiją, 1973 m. ji įstojo į Cleveland State University ir 1977m. įgijo bakalauro laipsnį muzikos pedagogikos ir fortepijono studijose.

Angelė Karnienė pasveikino atvykusius ir padėjo visiems taip gausiai susirinkusiems svečiams. Ji pakvietė pradėti programą, suside-

Juozas Šulaitis

dančią iš keturių dalių:

1. Tave, Dieve, garbinam;
2. Tėvynei dainuojam;
3. Ta-ta-to, linga rito;
4. Kodėl šiandien nesilinks-mint?

Labai švelniai, maloniai nuskambėjo visos dainos. Choras – drausmingas, pasižymis muzikalumu ir meistrišku atlikimu. Reikia paminėti ir akomponuotoją Michael Borowitz, turintį tvirtą muzikinį pasiruošimą. "Exultate" – neeilinis mišrus 40-ties gražiabalsių choras, kuris jau sėkmingai koncertavo visuose didesniuose lietuvių telkiniuose.

Idomu, kad solistė Virginija Bruožytė-Muliolienė, greta savo solinių numerių, dainavo kartu su choru, net apranga iš jo neišsiskirdama. Toks solistės kuklumas ir jos gražus dainavimas susilaukė lankytojų simpatijų.

Virš 300 dalyvavusių gausiais plojimais išreiškė savo pasitenkinimą. Tai buvo žavus koncertas. Tegu jis būna ne paskutinis St. Petersburg'o telkinyje.

Muzikė Rita Kliorienė pranešė, kad kaip tik tą dieną Kultūros būrelio vadovė Angelė Karnienė švenčia savo gimtadienį. Choras ir visa auditorija jai sugiedojo ilgiausių, sveikiausių metų.

Po koncerto choristai vyko į Lietuvių klubą, kur jiems buvo suruošti pietūs. Juose taip pat dalyvavo kultūros būrelio nariai ir svečiai – apie 100 dalyvių. Lietuvių klubo pirmininkas Antanas Gudonis pasveikino svečius choristus ir jų vadovę Ritą Kliorienę už gražų koncertą. Jis stebėjosi, kad tiek daug dainų išdainuota, bet nematė, kad kas nors skaitytų gaidas. Kvietė ir ateityje mūsų telkinyje apsilankyti.

"Exultate" choras, pasiruošęs skrydžiui į Floridą. Vadovė – Rita Kliorienė (trečia iš dešinės) G. Kijauskienės nuotr.

G. Kijauskienė ir trys seserys (Elena Jasaitienė, Dr. Birutė Kasperavičienė ir Ona Alkienė) su savo mamyte – 93 metų amžiaus Ona Miniatiene (viduryje), susitikusios Floridoje po "Exultate" koncerto.

Kalėdos.

R. Kisieliaus nuotr.

Romualdas Kisielius

KALĖDOS

Miestai išdabinti
tūkstančiais šviesų,
žiburiai Kalėdų
širdyse visų...

Žemėje triumfuoja
meilė ir taika,
laimina pasaulį
Kūdikio ranka...

Džiaugsmo spindulėlis
– žvakės ugnyje
ant eglutės spindi
viltimi nauja...

Leokadija ir Juozas Žvyniai – Čikagos centre.

SVEIKINAME

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos St. Petersburg'o skyriaus įkūrėją, neolituoną, daugelio lietuvių organizacijų aktyvų narį, tautinės minties puoselėtoją

JUOZA ŽVYNI

kuriam 1999 m. sausio 4 d. sukanka 90 metų.

Mes didžiuojamės jo nuveiktais darbais Tautinėje sąjungoje bei jo aktyvia veikla, remiant Lietuvos laisvės siekius.

Linkime dar daug sveikų ir laimingų metų.

ALT Sąjungos
St. Peterburgo skyriaus
valdyba ir nariai

"Sietynas" – mūsų pažiba

Maždaug prieš 15 metų lietuviai pensininkų dienoms praleisti pradėjo burtis į Daytona Beach vasarvietę (o gal tiksliau – žiemavietę) Floridoje. Turizmo įstaigų teigimu, ši vietovė yra prie "gražiausio pasaulyje paplūdimio". Vietovėje, turinčioje 130.000 gyventojų, yra daug gerų restoranų ir puikių viešbučių. Puikūs golfo laukai bei teniso aikštės. Bet čia stokojama kultūros apraiškų. Tad ir mūsų naujakuriams buvo kiek nuobodoka. Bet neužilgo atvyko keli žinomi mūsų menininkai. Lietuviai pradėjo savomis jėgomis įvairinti kasdienybę. Buvo suorganizuoti keli literatūriniai – dailiojo žodžio renginiai ir kitos kuklios kultūrinės pramogos.

Tačiau šio lietuviško telkinio gyvenimo kasdienybė naujomis varšomis nušvito, kai iš Čikagos nuolatiniam gyvenimui persikėlė Antanas ir Valerija Skriduliai. A. Skridulis yra žinomas muzikas, lietuviškos dainos mylėtojas. Jis per trumpą laiką surado dainą mylinčių mūsų viengėnių, dainavusių kituose choruose, ir subūrė juos į mišrų chorą, vėliau pasivadinusį "Sietynu".

Regimai pasikeitė visais šio telkinio lietuvių gyvenimams. Buvo suorganizuotos lietuviškos pamaldos, kurias lydėjo "Sietyno" giesmės. Švenčiant tautos šventes ar ruošiant bet kokių tautinių sukačių minėjimus, "Sietynas" paruošdavo tinkamą tam momentui programą. Choro giesmėmis visada palydimi į

"Sietyno" vadovas Antanas Skridulis.

amžiną gyvenimą iškeliavę šio telkinio tautiečiai. Dažnai su choru pasirodo ir solistė Juozė Kristolaitytė.

Per 15 savo veiklos metų choras yra paruošęs ir gali dainuoti apie šimtą įvairių dainų ir giedoti apie 60 giesmių. Tai daugiausia mūsų žinomų muzikų harmonizuotos dainos ir giesmės. Nemaža jų chorui paruošė ir pats jo vadovas.

Ruošiant tokį įvairų repertuarą, tiek choro vadovas tiek ir patys dainininkai įdėjo daug pastangų ir paaukojo daug laiko. Bet jie visa tai darė, niekieno neraginami ir neatlyginami. Jie visi yra lietuviškos dainos gerbėjai. Meilę dainai jie atsivežė iš tėvų žemės. Juk mūsų tauta yra dainininkų tauta. Savo laiku visi kaimai skambėdavo gražiomis liaudies dainomis. O be to, meilę dainai moka sužadinti ir pats "Sietyno" vadovas.

Šiandien "Sietynas" yra pakankamai aukšto lygio,

puikiai paruoštas meninis junginys. Jis ne tik pavairina vietos lietuvių kasdienybę, bet ir savaime šio negausaus telkinio lietuvių sutelkia į bendrą užsienio lietuvių kultūrinę veiklą. Tik labai gaila, kad toks ansamblis neturi sąlygų plačiau pasireikšti.

"Sietyno" pranašumu ir kruopščiu pasirengimu visi galėjo įsitikinti, apsilankę jo suaktyviniame metiniame koncerte, kuris įvyko gruodžio 13 d. Choras padainavo lietuvių muzikų dainas, o pabaigoje nuotaikingai atliko choro partiją iš G. Verdi operos "Nabuch" ir valšų iš Ch. Gounod operos "Faustas".

Sukaktuvinį koncertą surengė Daytona Beach Lietuvių klubas. Dainininkai buvo pagerbti gausiais plovimais ir apdovanoti gėlėmis. O ypačiai buvo pagerbtas šio ansamblio steigėjas, vadovas ir dirigentas Antanas Skridulis. Visi buvo pavaišinti socialiais pietų valgiais.

Jonas Daugėla

"Sietyno" ansamblis. Pirmoje eilėje (iš kairės): O. Karašienė, I. Kapočienė, F. Dippel, J. Daugėlienė, S. Sukarevičienė, A. Mažeikienė. Antroje eilėje: J. Grybauskienė, J. Barūnienė, A. Skridulis, V. Janušaitienė, A. Dautartienė. Trečioje eilėje: V. Bražėnas, J. Sodaitis, J. Paliulis, J. Baltrušaitis, G. Grajauskas, G. Lapėnas, N. Kreivėnas, A. Šilbajoris.

"LIETUVOS AIDAS" – Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoja pasiekia per 3 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01 jo siuntimo kainą pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aidas" prenumerata JAV kainuoja: metams – 170 dol.; pusei metų – 90 dol.; ketvirčiui metų – 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir su prenumeratoriaus adresu siunčiami "Lietuvos aidas" įgaliojiniui JAV Broniui Juodeliui – 239 Brookside Lane, Willobrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

PATIKSLINIMAS

"Dirvoje", gruodžio 1 d., 46 nr., aprašant ALTS jubiliejinį seimą, įsivėlė klaida: neteisingai nurodyta, kieno nupieštas sveikinimas puošė šio seimo salę. Sveikinimą nupiešė kun. Dr. Eugenijus Gerulis, St. Petersburg lietuvių telkinio gyventojas.

Juozas Šulaitis

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavage

4

Tačiau jeigu jūsų finansinė būklė nėra labai sudėtinga, galite pradėti investuoti sava rankiškai. Yra paprastų būdų investuoti nedideles pinigų sumas ir taip plėsti savo žinias.

Kaip "auginti" pinigus?

Kai kalbame apie pinigus, įsidėmėkite, kad kur kas svarbiau yra tai, kiek jų sugėbate išsaugoti, o ne uždirbti. Išsaugoti pinigai yra tie, kuriuos jūs atidedate ir neišleidžiate, kuriuos galite "auginti" ir teisėtai apsaugoti nuo mokesčių.

Pirmiausia, kaip jau esame minėję, reikia išsaugoti dalį pinigų, kol jie nespėjo išnykti. Iš kiekvieno atlyginimo čekio atidėkite bent po 50 dolerių. Tačiau kur padėti tuos atidedamus pinigus ir kaip juos pagrausinti? Nuėję į biblioteką ar knygyną, pamatysite jog lentynomis su knygomis ir žurnalais apie pinigus nustatytos ištisos sienos. Deja, dauguma jų parašyta, vartojant sudėtingus ekonomikos mokslo terminus, išskaičiuojant visas įmanomas galimybes, skirtingas nuomones ir spėliojimus. Visa tai jums gali pasirodyti per daug sudėtinga ir painu.

Vienos investicijos yra rizikingesnės, kitos – saugesnės. Jau žinome, kad padėti pinigus į banką yra saugu, tačiau visai nepelninga jums. Pabandykite juos investuoti į akcijų savitarpio fondus (stock mutual funds). Yra tūkstančiai savitarpio fondų, iš kurių galite išsirinkti sau tinkamiausią. Akcijų savitarpio fondas yra individualių investuotojų sukaupti pinigai, kurie naudojami pirkti įvairių kompanijų akcijas. Perkant įvairias akcijas nedideliais kiekiais, automatiškai sumažėja rizika.

Taip pat yra obligacijų savitarpio fondai (bond mutual funds), pinigų rinkos fondai (money market funds) ir kitokie savitarpio fondai. Akcijų savitarpio fondų veiklos išoriniai rezultatai yra kiek geresni, negu kitų fondų.

Štai kokia investavimo į akcijų savitarpio fondus procedūra:

1. Paskambinkite į bet kurią iš žemiau išvardintų savitarpio fondų "šeimą". Galite išgirsti automatinį įrašą, kuriame išvardintos instrukcijos, ką toliau daryti. Galima ir pasikalbėti su darbuotoju, į kurį kreipkitės maždaug taip: "Noriu investuoti į akcijų fondus be tarpininkavimo mokesčio (no-load stock funds), ypač į tarptautinių vidutinio dydžio (international mid-cap) ir mažų (small-cap) kompanijų akcijas. Ar galite man atsiųsti savo reklaminių prospektų ir automatiškai įsigaliojančią paraišką mėnesinėms investicijoms (automatic monthly investment application)?" Žemiau išvardintos kai kurių fondų minimalios mėnesinės įmokos. Paprašykite, kad kompanijos atstovas viską patvirtintų.

American century. Tel. 1-800-345-2021. Nėra jokio minimalaus įnašo, o kas mėnesį reikia įmokėti po 50 dolerių, kol pasieksite 2500.

Harbor Funds. Tel. 1-800-422-1050. Minimalus pradinis įnašas – 500 dolerių. Kas trys mėnesiai arba kas mėnesį reikia įmokėti po 100 dolerių, kol pasieksite 2000.

T. Rowe Price Funds. Tel. 1-800-638-5660. Nėra jokio minimalaus pradinio įnašo. Kas mėnesį reikia įmokėti po 50 dolerių, kol pasieksite 1000.

Neuberger & Bergman. Tel. 1-800-877-9700. Pradinis minimalus įnašas – 100 dolerių. Kas mėnesį reikia įmokėti po 100 dolerių, kol pasieksite 1000.

Šios fondų "šeimos" veikia jau daugelį metų, yra plačiai pripažintos, nereikalauja didelių pradinio įnašo, neįima jokių išankstinių komisinių mokesčių, praeityje veikė gana sėkmingai, uždirbdamos maždaug 10-15% pelną per metus. Todėl nuo jų verta ir pradėti. Tačiau nė vienas savitarpio fondas negarantuoja konkretaus pelno. Ir vyriausybė nėra apdraudusi nė vieno fondo. Pelnas priklauso nuo fondo pasirinktų kompanijų akcijų pelningumo.

2. Kai gausite informaciją apie savitarpio fondus, atidžiai perskaitykite reklaminius prospektus, išsiaiškinkite, kokia kiekvieno fondo investavimo strategija ir valdymo išlaidos, kokie metiniai mokesčiai už nedidelius sąskaitų likučius (dažniausia – 10 dol. už mažesnę nei 2000 dol. likutį).

Laimingų Naujųjų Metų!

PASIVAİKŠČIOJIMAI PO ŽALIUOSIUS RŪMUS

Orinoko avantiūra

Jonas Dunduras

38

Artėdamas prie įėjimo angos *šabono* sienoje, mintyje greitai susumavau, kodėl štai esu čia, ko ieškau ir kokias savo ar kitų skelbtas žinias čionai atsigabenau, tikėdamasis, kad jos labai pagausės ir išryškės, išengus vidun, į Yanomami kasdieninio gyvenimo aplinką.

Yanomami yra paskutinė didelė dar "nesucivilizuota" indėnų gentis, plačiai išsišklaidžiusi Amazonijos plote, apimanči pietrytinį Venesuelos kampą ir šiaurės vakarų *Amazonas* bei *Rio Branco* valstijų dalį Brazilijoje. Maždaug trys ketvirtadaliai genties gyvena Venesueloje, o likusieji – Brazilijoje. Visos kitos didesnės indėnų gentys, gyvenusios dideliuose Amazonijos plotuose, jau yra asimiliuotos nesulaikomai besiplečiančios kolonizacijos. Etnologine prasme jos jau yra dingusios. Keletos didesnių genčių likučiai Brazilijoje buvo perkelti iš savo buvusių teritorijų į rezervatus *Xingu* upės aukštupiuose. Išsilaikė tik mažos, kolonizacijos ir misionierių dar nepasiektos grupės tolimų, mažų upių aukštupiuose, toli nuo didžiųjų upių ir jomis einančių vandens kelių.

Yanomami gentį studijavę ar studijuojantieji dėl daugelio dalykų tarpusavyje nesutaria. Nesutariama ne tik dėl jų ir jų gyvenviečių skaičiaus, galvosenos ypatybių bei papročių, bet ir dėl jų genties vardo. Šis vardas nusakomas kaip *Yanomami*, *Yanoamo*, *Yanomama* ir net *Yanomamo* (su vokišku umliantu ant paskutinės "o" raidės. Lietuviškai tariant, genties vardas skambėtų panašiai į *Yanomamio*). Tai paaiškina, kodėl vienam pasakius kokį nors teiginį apie Yanomami, kitam visada bus nesunku rasti skirtingą nuomonę.

Bendrai sampratai užteks, jei pasakysiu, kad Yanomami indėnų skaičius visame jų genties apgyventame geografiniame plote sukasi

apie dvidešimtį tūkstančių, pasiskirsčiusių į apytiksliai tris šimtus gyvenviečių – *šabonų*. Kiekviename *šabone*, priklausomai nuo jo skersmens dydžio, telpa nuo keliasdešimties iki daugiau kaip šimto asmenų. Tačiau Yanomami genties "galvų" kaip ir *šabonų* skaičius yra, žinoma, labai apytikslis. Apie jį galima spėlioti, remiantis vien tik aviacinės apžvalgos būdais, kai bandoma iš oro išžiūrėti ir žemėlapiuose pažymėti tankaus tropinio miško kilime kartais sunkiai pastebimas gyvenvietes. Pagal jų dydį galima spėlioti ir apie gyventojų skaičių.

Kiekvienoje gyvenvietėje yra tik vienas *šabonas*, o gyvenvietės yra išsibarsčiusios ne arčiau, kaip vienos greito indėniško ėjimo dienos atstumu. Tai suteikia daugiau erdvės medžioklei ir maistingųjų augalų rinkimui. Gyvenvietes vengiama kurti netoli didesnių upių dėl galimų lietingojo sezono potvynių ir dar dėl to, kad plati upė apriboja kryptis, kuriomis indėnai gali keliauti ar medžioti.

Antropologai Yanomami vadina "Foot people" – vaikščiojančiais, t.y. daugiausia nesinaudojančiais upėmis savo susisiekimui. Vandens poreikio būtinybei diktuojant, gyvenvietei jie parenka šiek tiek aukštesnę vietovę, esančią gal tik už kokio puskiometrio nuo mažesnės, neplačios upės ar upelio. Per siaurą, negilią upę galima lengviau ir greičiau suraizgyti primityvų, bet efektingą tiltą ar lieptą iš čia pat miške nukirstų plonų medžių, šakų ir lianų. Indėnai ypač mėgsta vietoves, kuriose upę kerta uolėta brasta. Sekluma, pilna išsikišusių uolų su lėta vandens srove yra lengvai pereinama ir idealiai tinka žuvavimui, naudojantis žuvis trumpam apstulbinančiais, sutraiskytų ir sutrintų augalų, pavyzdžiui, *Barbasco*, kratiniais vandenyje.

Ta aplinkybė, kad Yanomami gyvenvietės yra nuošalios ir nelengvai pasiekiamos, lėmė, kad Yanomami dar yra stipriai išlaikę buities savitumą, tradicijas ir genties charakterį. Daugiau ar mažiau nukentėjusios yra tik šios genties teritorijos pakraščiuose gyvenančios grupės.

Kiekviena atskirai gyvenanti Yanomami grupė – *šabonas* – turi savo specifinį vardą. Šis vardas susideda iš dviejų dalių. Pirmoji dalis apibūdina ką nors tipiško tai grupei, o antroji dalis visada yra žodis "teri", reiškiantis

"žmonės" arba "vyrus". Pavyzdžiui, *Patanoueteri* reiškia "Dideli žmonės" ("pata" – "didelis"). *Ichiramaueteri* yra "Tilto žmonės", nes jie susiraizgė tiltą per upę, tekančią jų *šabono* kaimynystėje. Yra "Raudonojo vandens žmonės", "Aukštojo kalno žmonės" ir taip toliau. Visi tie apytiksliai trys šimtai *šabonų* turi savitus vardus. Daugelis jų – žinomi, bet kai kurie – tik spėjami.

Visa tai, kas iki šiol žinoma apie Yanomami gentį, remiasi duomenimis, gautais iš aplankytų grupių. Bet dar ne visos grupės yra pasiektos. Yra iš oro nufotografuotų nuošalių *šabonų*, ypatingai Venesuelos teritorijoje, *Pakaraima* kalnų grandinės papėdėse, kurių dar niekas nėra pasiekęs. Jose dar nesilankė net *New Tribes* misionieriai. Jeigu juos pasiekti nebūtų labai keblu, tą jie būtų jau seniai padarę, bet kol kas tam nėra nei praktiškų būdų, nei priemonių. Kas žino, kiek netikėtumai laukia tų *šabonų* pastogėse...

Šabono išvaizda ir forma yra išpūdinga, o konstrukcinė technika – imantri. *Šabono* statybai parinkta miško vieta pirmiausia išvaloma, iškertant ir sudeginant medžius ir krūmus. Apvali, išvalyta aikštė gali būti net daugiau kaip šimto metrų skersmens.

Skaitant žodį "iškerta mi", be abejo, kils klausimas, iš kur tie primityvūs, nuogi, izoliuoti gyvenantieji indėnai turi kėrvius. Tačiau kėrviai, peiliai, mačetės, net ir aliumininiai puodai nėra labai retas vaizdas Yanomami buityje. Jų turi ir labai nuošaliai gyvenančios grupės, kurios tokius reikmenis įsigyja tarpgrupinės mainų prekybos būdais. Pavyzdžiui, į "civilizacijos" procesą pakliuvusią grupę misionieriai ar *garimpeiros* prisipratina (net nepatogu sakyti "prisi-jaukina") tokiomis, indėnams labai praverčiančiomis dovanomis. Pripratino procesas kai kada būna ilgokas, nuolat skatinamas papildomomis dovanomis. Šių įrankių per-

Yanomami indėnų gyvenvietė – šabonas. Vaizdas iš lėktuvo.

Indėnų gyvenvietė – šabonas – iš arti. Autoriaus nuotraukos

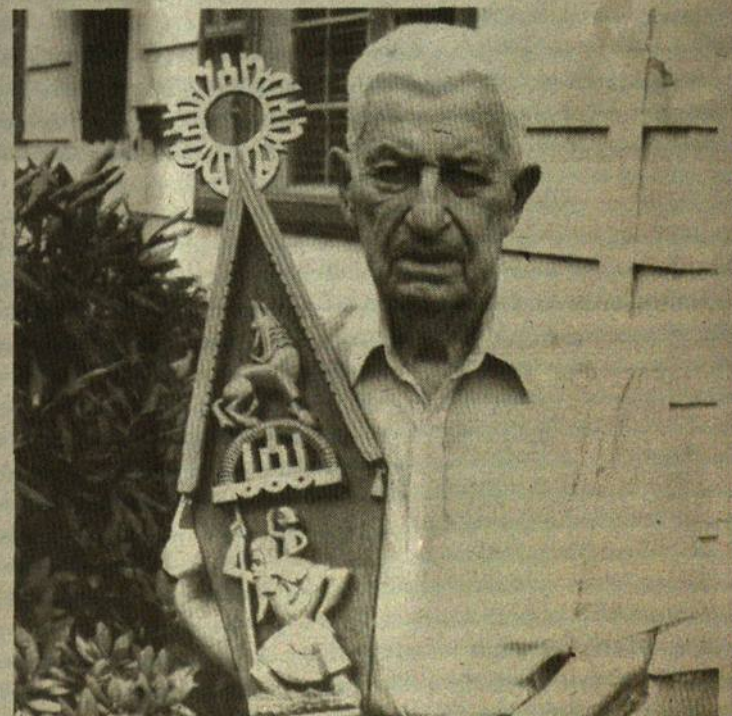
teklius, mainais už *Curare* medžioklinius nuodus, lankus, strėles ar papuošalus, atsiduria gretimoje grupėje, iš ten – dar tolimesnėje ir taip toliau, kol, laikui bėgant, išsibarsto gana plačiai.

Pašalinė įtaka Yanomami gyvenimui pasireiškia ne vien gėrybių, bet ir svetimų, dažnai net jumoristiškai nai-viai suvoktų žodžių iplauka. Tama-Tamos misionieriai pasakojo, kad jie buvo nemaloniai nustebinti, tiesiog sukręsti, vienoje grupėje pamatę po *šaboną* vaikščiojantį indėną, kuris staiga sustodavo, staigiu mostu nukratydavo savo ranką žemyn ir garsiai angliškai šūkaudavo: "Oh Shit! Oh Shit!". Paaiškėjo, jog ilgesnį laiką tą grupę tyrinėjo amerikietis antropolo-

gas, kuris ranką nusideginęs, įsidūręs ar nusimušęs, skausmą "mažindavo" tuo populiariu posakiu. Bet jis slėpė nuo indėnų tikrąją to žodžio reikšmę. Taigi, matytas indėnas tik "vaidino" aną antropologą.

Šis pavyzdys mano atmintyje pažadino vieną praeities vaizdėlį, kai kartą lituanistinėje mokykloje, man kalbant apie lietuvių kalbos santykinį tyrumą nuo stiprių keiksmazodžių, viena aštunto skyriaus mergaitė, nedrąsiai pakėlus ranką, pareiškė, jog tai esą ne visai tikslu. Ji yra girdėjusi vieną nešvankų žodį, vartojamą net jos šeimoje. Paklausiau, koks tas žodis.

– Faktinai, – ji man nedrąsiai ištare.

Tautodailininkas Viktoras Liaukus šiemet atšventė 94-ąjį gimtadienį. (Apie jį ir jo kūrybą – kitame numeryje)

IDOMUS ŽMOGUS

Vladas Vijeikis

Mano draugas Florijonas sako:

– Ar nori išgirsti įdomią istoriją?

Nors žinojau, kad Florijonas nežino įdomių istorijų, bet pasakojimus pavairinant rankų mosikavimu, kartais šis tas išeina. Tai sakau:

– Drožk. Nepraleisk ir necenzūrinių žodžių. Taip – įdomiau.

– Čia – šeimos prieglobsčioje pasakojama istorija. Tai gi, buvo taip. Savo žmonai sakau: "Brangute, einam vakarieniauti į "Seklyčią". Tu žinai, tai – Čikagoje mėgiama lietuviška valgykla. Gali gauti koldūnų su grybais ar mėsa, cepelinų, blynų..."

Florijonas, pastebėjęs, kad nesidomiu užteigęs reklama, pertraukė valgiaraščio atpasakojimą ir tęsė toliau.

– Taigi, sakau: "Brangute..."

– Jau sakei.

Bet Florijonas neišgirdo.

"Brangute..." Nespėjau pabaigti, o ji net šoktelėjo iš džiaugsmo:

– Kaip gerai, nereikės virti.

Na, tai nuvykome į "Seklyčią" ir atsisėdome už stalo. Vartome valgiaraštį ir sprendžiame, ką pasirinkti: ar blynus su obuoliais, ar cepelinus, ar kopūstų sriubą, ar burokų.

– Florijonai, tu ir vėl nuklydai. Sakei, kad įdomi istorija, o dabar apie barščius kalbi. Imsi dar pasakoti, kad į barščius reikia pridėti grietinės.

– Teisingai. Labai pageirina skonį. Taigi, man bededant grietinę į barščius, priėjo toks mūsų amžiaus žmogelis ir klausia:

– Ar aš galiu čia prisėsti?

– Sėsk, – sakau, – kėdės nepirkau, tik išsinuomojau šiam vakarui.

Prisėdo ir sako:

– Nusibosta namie su žmona kasdien vakarieniauti. Reikia kitur pabuvoti, su įdomiais žmonėmis susitikti.

Čia isitempia. Reiškia, nori, kad būčiau įdomus. Už minutės pasirodė dama ir tūptelėjo šalia. Matyt, buvo užtrukusi prie veidrodžio, lūpų apybraižas atnaujinama. Mano veidas ištįso. Koldūnų kvapas susimaišė su Baltaisiais rūmais, prezidentu, Monika. Matai, tas įdomybių ieškotojas savo įdomybę atsigabeno. O jis sako:

– Susipažinkite, čia mano žmona. Jau trisdešimt penkeri metai.

– Ne. Tik trisdešimt ketveri, – pataisė dama.

Matydamas mano išstusį veidą, paaiškino:

– Kaip sakiau, nusibosta su žmona kasdien vakarieniauti. Tai pamainai atkakau čia. Su kitais susitikti, įdomių žmonių paklausti.

Mano pareiga buvo pabūti ta "kita įdomia asmenybe", bet neteko: mūsų žmonos pirmai pažinčiai turėjo tiek kalbų, kad mums neteko progos įsiterpti. Viena sako:

– Tai kaip manote, kaip pasibaigs ta prezidento istorija?

– Kaip baigsis, tegul baigiasi, bet stebiuosi Klintonienė. Aš tam biesui galvą nusukčiau.

– Ji ne tokia kvaila. Galvą nusuks ir Baltuosius rūmus praras. Koks patogumas: nei virti, nei šluoti, nei langų plauti. O kas čia tokio, į bažnyčią einant, už rankelių pasilaikyti.

– Na, bet peklą tai jam pakelčiau, kad geriau bevelytų į tikrą peklą lysti.

– O manai, kad nepakelia peklos. Ar matei televizijoje, kaip apsiblausęs iš ryto atrodė?

Ir taip – nuo barščių, per koldūnus ir iki kavos – kalbėjo ir kalbėjo. Apie viską, apie nieką ir dar daugiau. Man ir neteko pasirodyti, koks įdomus žmogus esu aš, kurio anas žmogelis buvo pasiilgęs...

Nusilesęs girtuoklėlis svyrudamas įeina į barą ir paprašo patarnautojo stiklą degtinės.

– Ar nebus tau gana? Eik namo, aš tau neduosiu degtinės. Eik ir išsimiegok!

Girtuoklis svirduliuodamas apleidžia barą. Po dešimties minučių atsidaro baro durys ir vėl tas pat girtuoklis prisėda prie baro:

– Duok stiklą viskio, – paprašo patarnautojo.

– Neduosiu, nes tau gana. Eik ir išsimiegok!

Girtuoklis vėl atsikelia ir šlitinėdamas išeina pro duris. Tačiau po gero pusvalandžio jis vėl įeina, tik šį kartą – pro šonines duris. Atsisėdęs prie baro, paprašo:

– Gal vieną martini?

Padavėjas ir vėl jam sa-

ko:

– Keliauk namo. Martini šiandien negausi, esi jau "pilnas..."

Girtuoklis užsiunta:

– Tai keliuose baruose dirbi? Žmogau, kiekviename bare, kur tik nueinu, vis randu tave! Ir dargi nepatenkintas klientais, – piktinasi jis, vos apversdamas liežuvį.

K. Balauginas

Visur tas pats

Cleveland, Ohio

Tautybių judėjimo šventė

Tautybių judėjimas (Nationalities Movement), kurį įsteigė buvęs Cleveland, OH meras Ralph Perk, savo metiniame pobuvyje įteikė Laisvės Aro žymenis (Freedom Eagle Award) buvusiam Ohio valstijos gubernatoriui George Voinovich, neseniai išrinktam į JAV Senatą, buvusiam Cuyahoga apskrities komisionieriui Virgil Brown ir serbų veikėjui Risto Janjic. Iškilmių programai vadovavo Tautybių judėjimo viceprezidentas Taras Szmagala.

Buvęs Cleveland meras R. Perk papasakojo, kaip prieš 35 metus buvo įsteigtas visuomeninis Tautybių judėjimas, į kurį įsiliejo daugiau kaip 50-ies tautybių atstovai.

Dr. Viktoras Stankus

Judėjimo tikslas – remti rinkimuose dalyvaujančius kandidatus, kurie siektų laisvės pavergtoms tautoms. Tai jau įvyko. Dabar laikas vėl dirbti, kad atkurtosios valstybės būtų priimtose į NATO, kad stiprėtų jų ūkis, švietimas, visuomenės kultūra, demokratinės institucijos. R. Perk kalba ne kartą buvo palydėta karštais plojimais, kai visi iškilmių dalyviai pagerbdavo jį atsistojimu.

Pobuvyje dalyvavo per 200 žmonių. Tarp jų buvo ir lietuviai: dr. R. Šilkaitis, LR konsulė I. Bublėnė, R. Bublė, G. Kudukienė, I. Gedrienė, Dr. S. Matas, A. Rukšė-

nas, Dr. J. Jasaitis, A. Pautienis, B. Pautienienė ir dr. V. Stankus.

Išrinktasis senatorius G. Voinovich padėkojo tiems, kurie daug metų jį rėmė. Tarp šių rėmėjų senatorius minėjo ir lietuvius, prisiminė savo bičiulį a.a. Juozą Stempužį. G. Voinovich padėkojo susirinkusiems už paramą ir kvietė visus į darbą, kad laisvę atgavusios tautos, įskaitant ir Lietuvą, taptų NATO narėmis.

Lietuvių bendruomenės ir konsulato vardu dr. V. Stankus įteikė padėkos dovanas George ir Janet Voinovich bei jo padėjėjui tautybių reikalams August Pust.

Tautybių judėjimo šventėje Laisvės Aro žymenimis pagerbti: Risto Janjic, G. Voinovich ir Virgil Brown.

V. Stankaus nuotr.

Buvęs Ohio valstijos gubernatorius George Voinovich, neseniai išrinktas į JAV Senatą – lietuvių būryje, Tautybių judėjimo šventėje. Iš kairės: dr. R. Šilkaitis, J. Jasaitis, I. Gedris-Giedraitienė, dr. V. Stankus, gubernatoriaus padėjėjas August Pust, LR konsulė I. Bublėnė, G. Kudukienė, R. Bublė, G. Voinovich, A. Pautienis, A. Rukšėnas, Dr. S. Matas.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

SUSIKAUPIMO DIENA

Jonas Kazlauskas

Gruodžio 12 d. į Dievo Motinos parapijos salę susirinko nemažas būrys klausytojų. Prelegentas – kunigas Rimantas Gudelis, atvykęs iš Lietuvos, kuris laikinai darbuojasi Marquette Park lietuvių parapijoje ir studijuoja pastoracijos teologiją Čikagos universitete. Pagrindinė jo trijų paskaitų ir vaizdažuostės tema buvo Lietuvos bei visos Europos katalikų bažnyčios istorijos apžvalga.

1009 metais jotvingių apaštala šv. Bruno-Bonifacą nužudė ir jo kūną įmetė į upę Lietuvos genties vado Netimero brolis. Vėliausieji tyrimai leidžia spėti, kad tai nutiko Pietų Lietuvoje. Kaip matome, pirmieji apaštalavimo bandymai buvo nesėkmingi. Bet viduramžių metraštininko ranka parašytose eilutėse pirmą kartą mums žinomame rašytiniame šaltinyje paminėtas Lietuvos vardas.

Nuo karaliaus Mindaugo laikų Lietuvos valdovai siekė krikšto ir stengėsi, kad ji taptų lygiaverte Europos valstybe. Viduramžių Europoje tautos buvo skirstomos į krikščioniškas ir nekrikščioniškas. Į pagoniškas tautas buvo žiūrima tik kaip į užkariautinas. Mindaugo krikštas ir bažnytinės provincijos įkūrimas rodo, kad jis bandė pastatyti savo sukurtą valstybę, kaip lygią su kitomis Europos karalystėmis. Tačiau istorija liudija, kad jo bandymas dar buvo per ankstyvas.

Vėliau buvo bandyta Lietuvą krikštyti Gedimino, Algirdo bei Kęstučio laikais, bet vis nepasisekdavo dėl tos pačios grobuoniškos kryžiuočių ordino politikos. Ordinui rūpėjo ne pagonių krikštas, o

jų žemių užkariavimas. Pagaliau krikštu pradėjo rūpintis pačios Lietuvos valdovai Jogaila ir Vytautas. Jie suprato, kad bus labai sunku išlikti, neprisidėjus prie krikščioniškosios Europos.

1387 m. Jogaila atvyko į Lietuvą su būriu lenkų ponų ir dvasininkų, kurie nemokėjo susikalbėti su lietuviais. Lietuvių dvasininkų buvo labai mažai. Krikšto apeigos pirmiausia buvo atliktos Vilniuje, o paskui Jogaila krikštijo kitas žymesnes Lietuvos vietas. Kaip krikšto dovana, Jogailos vardu buvo dalinami balti vilnoniai marškiniai, simbolizuojantys nekaltą sielą. Greitas krikštas nieko nepakeitė krašte: žmonės liko pagonimis. Užtruko daugiau kaip 200 metų, kol Lietuvoje buvo sunaikinta pagonybė.

Bažnyčia pagal savo esmę turi būti visuotinė. Luomų skirtumai jai yra svetimi. Deja, šis visuotinumo reikalavimas nebuvo vykdomas. Sulenkėję bajorai ir iš jų kilę dvasiškai nesirūpino lietuvių religiniais reikalais. Lietuviškam jaunimui buvo užkirstas kelias tapti kunigais – lenkinimas vyko sparčiu tempu.

Per trečiąją Lietuvos ir Lenkijos valstybės padalinimą (1795m.) didesnioji etnografinės Lietuvos dalis su Vilniaus ir Žemaičių vyskupijomis atiteko Rusijai. Nuo to meto prasidėjo priespaudos bei Lietuvos Katalikų bažnyčios persekiojimo laikotarpis. Kražių skerdynės apie tai įtikinamai liudija.

1891 m. gruodžio 12 d. rusų valdžia įsakė uždaryti Kražių benediktinų vienuolyną, bažnyčią ir kapines. Tikintieji buvo labai paveikti šio įsakymo. Jie rašė prašymą carui Aleksandriui III ir Vilniaus generalgubernatoriui. Tačiau padėtis nepagerėjo. Žemaičiai nuolat budėjo. Tada atvyko pats Kauno gubernatorius ir su 70 žandarų būriu bandė išmušti žmones iš bažnyčios. Jos gynėjai nukentėjo, bet atsilaikė. Tik rytą, kai iš Varnių atvyko 300 kazokų, kražiškiai buvo nugalėti. Iš jų 9 mirė, 10 buvo pašautų, 44 – sunkiai sužeisti. Daug nuplakta, apie 150 pasodinta į kalėjimą. Žemaičiai visam pasauliui parodė savo pagarbą ir meilę tikėjimui.

Komunistinei Rusijai okupavus Lietuvą, katalikų bažnyčia buvo smarkiai persekiojama iki pat nepriklausomybės atgavimo. Buvo uždarytos Telšių ir Vilkaviškio kunigų seminarijos. Tik viena Kauno seminarija buvo palikta visai Lietuvai. Klierikų skaičius iš karto buvo apribotas iki 150, vėliau nuolat mažinamas: iki 75, 60 45 ir net iki 25. Religijos mokymas uždraustas. Išvystyta labai plati ateistinė propaganda, į kurią įkinkyta spauda, radijas, televizija ir teatras. Tačiau pasišventusių asmenų dėka buvo leidžiama "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika", kuri, prasiskverbusi pro geležinę uždangą, pranešdavo pasauliui apie kenčiančią ir kovojančią bažnyčią.

Dabartinį bažnyčios laikotarpį prelegentas pavadino bažnyčių tuštėjimo metu. Tačiau tikimasi, kad bažnyčia pakils iš dabartinės padėties. Jos ateities perspektyvos – teikiančios viltį.

PARAPIJOS SAVANORĖ

Daugelis žmonių mielai padeda vykdyti sumanymus, tačiau kartais sunku surasti, kas apsiimtų vadovauti visam renginiui. Šv. Jurgio parapijos savanorė, paskelbta šių metų gruodžio mėnesį, visados sutinka padėti ir nesibaimina vadovauti renginiui. Ši savanorė visados įvykdo sumanymą iki pabaigos.

Jurginei ji padeda nuo jaunystės dienų. Ji buvo Parapijos tarybos narė ir jai pirmininkavo. Ji energingai vadovauja lietuvaiteis skautėms, dažnai skaito Mišių skaitinius. O per Atvelykio šventę ji linksmina vaikus kaip "Velykų bobutė". Ji taip pat ateina į talką, kai Jurginei reikia šeiminių, rengiant vaišes.

Mes didžiuojamės, skelbdami Viliją Klimienę mūsų parapijos gruodžio mėnesio savanore. Ger.J.

"Dirvai" aukojo

Lietuvių fondo metinė parama "Dirvai" 3,000
V.Abraitiene, Euclid 200
P.Vėbra, Chicago, IL 100
F.Klimaitis, Clev., OH 65
J.Šulaitis, St. Pete, FL 50
G.Stankūnas, Cos Cob, CT 50
V.Mažeika, Park Ridge, IL 42
A.Česnavičius, Richmd., NY 35
A.Antanėlis, Omaha, NE 25
J.Gelazius, Hickory Hills, IL 25
J.Grauzinis, Chicago, IL 25
J.Jasinevičius, Euclid, OH 25
J.Juška, Stuart, FL 25
Dr. D.Kasaitis, Baltim., MD 25
V. Kniburys, Albion, MI 25
V.Liaukus, Wethersfield, CT 25
Dr.K.Simaitienė, Queen, NY 25
J.Švarcas, Lighthouse, FL 25
J.Budrienė, Euclid, OH 25
Liet. Respublikonų lyga, IL 25
J.Taoras, St. Pete., FL 25
G.Gudauskienė, L. An., CA 25
J.Balbatas, Clev., OH 20
A.Gustaitis Los Ang., CA 20
G.Juškėnas, Cleveland, OH 20
J.Yurkus, Canada 20
A.Barzdukas, Falls Ch., VA 15
A.Bimbiris, Desert H.S., CA 15
Dr.P.Budininkas St. Pete, FL 15
A.Dačys, Norwood, MA 15
E.Filek, Chicago, IL 15
K.Gricius, Santa Monica, CA 15
R.Jacobs, LaGrange, IL 15
J.Januškevičius, Cent., MA 15
I.Jonaitienė, Clev., OH 15
A.Juodvalkis, Burbank, IL 15
V.Kasniūnas, Beverly S, IN 15
E.Laniauskienė, Rich, OH 15
P.Mačernis, Chicago IL 15
F.Masaitis, LaMirada, CA 15
P.Michalevičius, St Pete, FL 15

G.Natkevičius Wilby, OH 15
J.Savaitis, Sunny Hills, FL 15
H.Valaitis, Old Saybr., CT 15
E.Vigelis, Pennsvl., NJ 15
D.Jakas, Norristown, PA 15
P.Maželis, Glendale, CA 15
J.Bajerčienė, So.Bost., MA 10
E.Balanda, Clev., OH 10
J.Balsys, Lakeline V., OH 10
R.Baltušis, Clev., OH 10
J.Dabrega, Brockton, MA 10
Z.Dučmanas, Wklf., OH 10
G.Heppner, Mansfield, OH 10
T.Kašuba, Brooklyn, NY 10
S.Keženius, Willowick, OH 10
A.Lukas, Dearborn, MI 10
I.Manomaitis, Juno, FL 10
B.Maurutis, St. Pete., FL 10
D.Mikoliūnas, Wlby, OH 10
D.Nagrodc, Woodbrid., VA 10
V.Senuta, Brockton, MA 10
T.Sperauskas, Glen C., NY 10
A.Stepanuskas, Juno B., FL 10
J.Strazdas, Jupiter, FL 10
J.Užupis, Worth, IL 10
L.Tautkuvienė, Wheaton, IL 10
V.Bagdonavičius, Phila, PA 5
J.Brantas, Millbury, MA 5
B.Jasaitienė, Chicago IL 5
Z.Jurys, Great Neck, NY 5
R.Pažemėnas, Vacaville, CA 5
A.Prašcus, Baltimore, MD 5
V.Raila, Chicago, IL 5
A.Raškauskas, Cleveland, OH 5
T.Žičkus, Chandler, AZ 5
J.Andrejauskas, Clev., OH 5

Visiems aukotojams

nuoširdžiai dėkojame

Labai prašome pranešti redakcijai apie visus netikslumus aukotojų sąrašuose.

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad šių metų gruodžio 21 d. staiga namuose mirė mūsų mama, uošvė, senelė ir prosenelė

A. † A.

**MARIJA VIRBICKAITĖ
– PECKIENĖ**

Gimė Lietuvoje. Sulaukė 89 metų amžiaus. Velionė buvo našlė a.a. Zigmo Peckaus, mirusio 1976 metais.

Liūdi sūnus Dr.ŠARŪNAS, marti Dr. JOLANTA, vaikai DARIUS, vaikai LINAS su žmona CAROLYN SCHOLZ ir provaikais NATHAN ir MADELEINE.

Liūdi taip pat mirusio vyro sesuo IRENA GIMBUTIENĖ, jos šeima ir kiti giminės Lietuvoje.

Velionė buvo pašarvota gruodžio 27 d., sekmadienį, Petkus-Marquette Funeral Home, Lemont, Illinois. Palaidota gruodžio 28 d., pirmadienį, 10 val. ryto iš Pasaulio Lietuvių centro bažnyčios Šv. Kazimiero kapinėse.

Mūsų brangiam bičiuliui

A.†A.

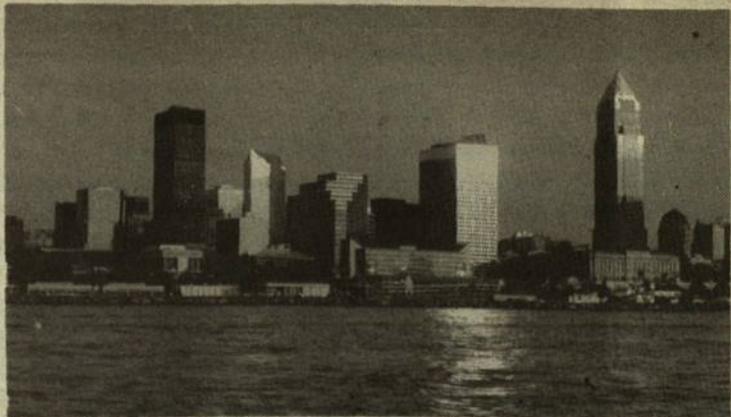
Inž. STEPUI LEVECKIUI

mirus, šią skausmingą valandą nuoširdžiai užjaučiame žmoną PELAGIJĄ, dukrą DANUTĘ, sūnų ALGĮ su šeimomis ir kartu liūdimė.

H. Andruška

Kalėdinis kaktusas (Zygocactus truncatus) Gerardo ir Nelės Juškėnų namuose žydi iki Velykų Ger.J.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose. 8 v.v. – kokteiliai, o nuo 9 v.v. – šventinė vakarienė.

1999 metai

• VASARIO 13 d., šeštadienį, 6:30 v.v. – Vasario 16-osios minėjimas ir banketas – Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje. Rengia LB apylinkės valdyba ir ALT skyriaus taryba.

• VASARIO 28 d., Dievo Motinos parapijos salėse – Kaziuko mugė. Rengia Klyvlendo (Cleveland, Ohio) lie-

tuvių skautija.

• BALANDŽIO 17 d., Lietuvių namuose – abiturientų pristatymo pokylis. Rengia skautai ir ateitininkai.

• GEGUŽĖS 1-2 dienomis – Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių metinės krepšinio žaidynės Klyvlende. Rengia LSK "Žaibas".

• GEGUŽĖS 8 d. – loterija (Reverse Raffle) Lietuvių namuose. Pelnas skiriamas Lietuvių namų remontui.

Redakcija prašo laiku pranešti apie planuojamus renginius bei jų pakeitimus.

PENSININKŲ KLUBO ŽINIOS

Metinis klubo narių susirinkimas įvyks sausio 7 d., ketvirtadienį, Lietuvių namų viršutinėje salėje, 2:00 v.p.p. Susirinkime bus apžvelgta praėjusių metų klubo veikla, ir renkama nauja klubo valdyba.

Sveikiname pensininkų klubo narius, sausyje minintčius savo gimtadienį. Tai: Liūdas Andriušaitis, Aldona Bliūmentalienė, Jadvyga

Budrienė, Jonas Citulis, Milada Dulebienė, Uršulė Gaižutienė, Andrius Mackevičius, Rima Nasvytienė, Gražina Natkevičienė, Vladas Plečkaitis, Adelė Šiaučiūnienė, Angelė Staškuvienė ir Balys Steponis.

Visiems pensininkams, pensininkėms ir jų šeimoms linkime laimingų bei sveikų 1999 metų.

Jonas Kazlauskas

Šv. Kazimiero mokykloje

KALĖDOS LIETUVOJE

Vėjas Belzinskas

Tikra Kalėdų pradžia yra per Kūčias. Per Kūčias negali valgyti mėsos. Aš valgyčiau žuvies, duonos ir makaronų. Iš saldžių patiekalų pasirinkčiau kisielių, pyragą ir sau-

sainių. Lietuvoje įprasta per Kūčias paruošti dvylika valgių. Po valgio aš kalbėčiau ir žaisčiau su kitais vaikais.

Truputį prieš dvyliktą valandą nueičiau į bažnyčią Bernelių Mišioms. Bažnyčia būtų papuošta vainikais. Eglė būtų papuošta šiaudinukais. Kai pamaldos pasibaigtų, aš grįščiau namo ir labai greitai užmigčiau.

Kalėdų ryte aš atsikelčiau pirmas ir nubėgčiau prie eglės. Aš prikelčiau visus name. Tada aš atidaryčiau visas savo dovanas. Aš gaučiau futbolo kamuolį. Laimis gautų "lego" lėktuvą, kurio jis labai norėjo. Aš greit suvalgyčiau

pusryčius ir laukčiau svečių ateinant vėliau. Man reikėtų susitvarkyti, kad namas būtų švarus. Kai svečiai ateitų, aš žaisčiau su jais, iki kada pietūs būtų paruošti. Aš valgyčiau kumpio, lašinių ir koldūnų. Aš tada atidaryčiau dovanas, kur gavau iš svečių. Pasiskanaudamas valgyčiau sausainius, tortą ir pyragą.

Kai svečiai išeitų, man reikėtų susitvarkyti. Aš tada pagaliau galėčiau eiti miegoti.

Aš manau, kad Kalėdos Lietuvoje yra labai panašios, kaip aš švenčiu čia!

Vėjas Belzinskas

Apie "Lietuvių sodybą"

"LIETUVIŲ SODYBOS" PRANEŠIMAS

1996 metais JAV Lietuvių bendruomenė užvedė bylą prieš Cleveland'o "Lietuvių sodybos" patikėtinius, siekdama laimėti Patikėtinių komiteto kontrolę. Prieš porą savaičių teisėjas Brien J. Corrigan atmetė Čikagos bendruomenės prašymą greitai sprendimu pakeisti dabartinius Sodybos patikėtinius. Vietoje to, teisėjas nustatė 1999 m. sausio 9 d. priešteis-

mini posėdį su abiejų pusių advokatais.

Ginčo esmė yra klausimas, ar patikėtiniai bus parinkti ir kontroliuojami Čikagos Lietuvių bendruomenės, vietoje parinkimo naujų patikėtinių su dauguma balsų egzistuojančių Sodybos patikėtinių, kaip buvo daroma nuo Sodybos projekto pradžios.

Lietuvių sodyba

1998 m. gruodžio 18 d.

Redakcijos pastaba:

Vos tik spėjome gauti šį pranešimą, kai į redakciją

paskambino bylą užvedusios pusės atstovas iš Čikagos. Jis nurodė, kad "Lietuvių sodyba" mums ką tik (prieš kelias minutes!) atsiuntė neteisingą pranešimą apie bylos eigą. Advokatas teigė, kad teisėjas atmetė ne vienos, o abiejų pusių prašymus. Gerbiamam atstovui pasiūlėme išdėstyti savo teiginius raštu ir pažadėjome šį pareiškimą išspausdinti, kad skaitytojai galėtų palyginti abiejų besibylinjančių teiginius.

"Lietuvių sodybos" gyventojai.

J. Jasaičio nuotr.

Kviečiame į VINCO GELGOTOS

VYRŲ KIRPYKLĄ

Apkirpimo kaina – \$5.00.

Įvairūs stilius – pagal pageidavimą.

Dirbame: pirm. - penkt. nuo 7:30

iki 5:30 val., šešt. - nuo 7:30 iki 5:00 val.

687 E. 185th St. Tel. (216) 481-5981.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports * visas * prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1998

Skrydžiai į Vilnių – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

Rita Staškutė-Žvirblienė

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

DIRVA

Leonas Jovaiša

SENOLI MANO

(Atkelta iš 1 p.)

Iš dvasios gilumų medžiaginė tautos galia
išplito aisčiuos po genčių gentis –
žemaičių, prūsų, kuršių, lybių, jotvingių valia
kovas laimėjo neįveikiamas Vytis.

Pirmoji pergalė

O tūkstantis du šimtai ir penkios dešimtys
trečiais
karūną aukso užsidėjo Mindaugas.
Pasaulis lenkės Lietuvai, suklupo ir svečiai,
ir priešai, grobę žmones, klestinčias valdas.

Kai Rytuose kovojo Gediminas, jo vaikai,
kai Vakaruos kryžiuočiams trenkė Vytautas,
nuo Žalgirio skardeno laisvės, pergalės aidai
ir Lietuva prabilo į visas tautas.

Ilgai nevyto Žalgirio kovų šlovė didi
Europos laisvės sąmonės istorijoj,
deja, vaikaičiai protėviais tingiai didžiavosi,
lėbaudami pernakt saldžiojo Krokuvoje.

Pirma tragedija

Senoli mano, vai kodėl anksčiau nenumatei
vaikaičių pražūtingą žaismą Lenkijoj?
Užgeso alkviečių laužai ir linko ažuolai.
palūžo narsūs vyrai, gimę Lietuvoj.

Ar nematei baigties, kad tūkstantis penki
šimtai
ir šešiasdešimt devintais jau nebebus
laisvos tautos, nes Liubline didžiūnai atvirai
Tėvynei savo iškasė kapus.

Praeina šimtmečiai tylios ir užguitos tautos.
didžiūnai linksminas ir mėgaujas vaidais,
kas karą kokį sukelia, kas grumias dėl taikos,
dalijas žemėmis ir turtais svetimais.

Antra tragedija

Dalybos baisios tūkstantis ir septyni šimtai
devynios dešimtys penktais pasibaigė,
Tėvynei klupus po carų sunkiu rimbū.
Dievai, už ką, už ką gediminaičiams ši
bausmė?

Iš ordų gelbėję rusus, jie rusų taps vergais
ir alkanais skarmaliais baudžiavos karste.
Kuo nusidėjom, Viešpatie, sakyk, kokiais
darbais
sunaikinom valstybę gimtame krašte?

Tas devynioliktasis amžius – mums mirties
giesmė
suskambo himnu Tėviškei vis dar gyvai:

narsiausi vyrai išeitį į laisvę nulėmė
išskėlę knygą, lyrą tautai mylimai.

"Aušra" ir "Varpas" garsiai ištarė lemties
žodžius,
šviesuoliai susibūrė į darnias gretas,
drąsa palaimino jų siekius išdidžius –
lžiebtį laisvės ugnį į širdis šaltas.

Antroji pergalė

Išaušo mums šis šimtmetis ir aštuonioliktą
Vasario mėnesio šešiolikta diena,
kai Nepriklausomybės aktas, pilnas parašų,
nušvito stebuklinga Pergalės šviesa.

Laisvėjo žmonės, rinkosi kaimų bernai Kaune
apginti Lietuvą nuo rusų, vokiečių –
Giedraičiuose, Radviliškyje ir Alytuje,
ir Vilniuje prapliupo ugnys šautuvų.

Po laisvės dangumi prabėgo metų dvidešimt
ir demokratija iškėlė vėliavas,
skubėjo mokslas, menas ir švietimas įkandin
ir kėlės kaimas, įgyvendinęs senas svajas.

Senoli mano, ko norėjai, rados Lietuvoj,
bet netikėjai, kad užges sveika mintis –
kairuoliai, dešinieji susikirto mirtinai
tarsi įkandus būtų juos pikta angis.

Trečia tragedija

Iš keršto praeičiai kairuoliai ėmėsi slapta
aukoti raudoniesiems Lietuvą Kaune,
o tūkstant devyni šimtai, ak, ketursdešimtais
komunos bendrai ja pražudė Maskvoje.

Ir prasidėjo pusės šimtmečio istorija.
Senoli mano, tu net negalvojai, ne,
kad mes, vaikaičiai tavo, kruvinai raudosime,
o kraujo – kiek vandens giliajam Nemune.

Sušalę Sibire, kankinti KGB rūsiuos
lietuviai kentė išmėginimus,
Kas liko gyvas, plušo dieną naktį lig aušros
apginti tautą, kryžių ir tėvų namus,

vergovės pančiuose suradę yrančias grandis,
mokėjo Lietuvai sukraut šviesos turtus.
Senoli mano, ar ne tu davei šviesias viltis,
kad kraštas šis pakils ir laisvas bus.

Trečioji pergalė

Sujudo Lietuva, atgijo Laisvės Sąjūdis,
kairieji dešinieji padavė rankas.
Atrodė, niekas lietuvių jau amžiais nepjudys,
nes priešai sako meilės ir darnos kalbas.

Ir tūkstant devyni šimtai devyniasdešimtų
Vienuoliktojo Kovo Lietuvos varpai
mums skelbė Laisvės rytą.
Iš imperijos kraštų jau bėgo iškankinti kruvini
vergai.

Imperija nerimsta. Ji konvulsijų glėby
dar rankioja vergus, ryte pabėgusius,
Senoli mano, aš girdžiu: visiems visiems liepi
negrįžti ten, surasti dar paklydusius,

parvežti gyvus, mirusius į tėviškės namus,
sukalti sienas ir sustiprint pamatus,
laikytis meilės priesakų, nušveist kalbos
žodžius,
kad jie vienybėn trauktų didelį ir mažąjį.

Tautos laimėta pergalė ir didvyrių drąsa,
Palaiminta Praamžio, kankinių krauju.
Senoli mano, mums taip lemta
grumtis su baisia galybe, kur puola iš Rytų
ir Vakarų.

Viltys nenuvils

Radai lopelį šį tarp Baltijos ir Nemuno,
manei, ramybė ir taika myluos vaikus.
Matai, kad tėviškėj šventoj ramaus gyvenimo
vaikaičiams tavo dar ilgai ilgai nebus,

nes brolis brolį skrupulingai įtaria klasta,
kerštuoja kraupiai dėl mažos kaltės,
o priešai tikisi, kad santaika bus prarasta
ir vėl vergijos pančius mums uždėt galės,

bet gelbės atmintis tų pergalių, tragedijų,
Vienuoliktoji Kovo išdidžiai kalbės:
– Temato tautos, dėl laisvų žmonių,
vien tik dėl jų užteks lietuviui
tūkstantmečiais ištvermės.

Sukursim laimę

Atėję skausmo vedami iš tolimų kraštų,
senoliai mūsų laimei čia aukojosi,
o ją sukursime iš meilės – aš ir tu,
nes mylinti širdis dar nesustojusi.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

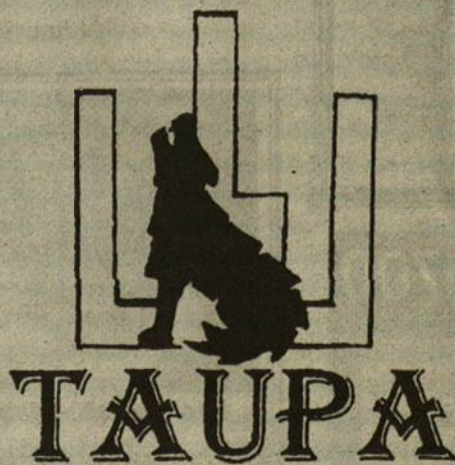
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina,
teikianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

LITHUANIAN CREDIT UNION

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

